

TALLINNA ÜLIKOOL
Infotmaatika Instituut

Eve Saare

**HITSA IKT- alased koolitused lasteaiaõpetajatele
ja saadud pädevuste rakendumine praktikas**

Magistritöö

Juhendaja: Kaire Kollom, MA, MSc

Autor: „2015

Juhendaja: „2015

Instituudi direktor: „2015

Tallinn 2015

Autorideklaratsioon

Deklareerin, et käesolev magistritöö on minu töö tulemus ja seda ei ole kellegi teise poolt varem kaitsmisele esitatud. Kõik töö koostamisel kasutatud teiste autorite tööd, olulised seisukohad, kirjandusallikatest ja mujalt pärinevad andmed on viidatud.

.....

(kuupäev)

.....

(autor)

SISUKORD

SISSEJUHATUS.....	4
UURIMISTÖÖ MÕISTED.....	7
1. IKT ALUSHARIDUSES.....	9
1.1. IKT vahendid lasteaias	9
1.2. Õpetajate kutsealane standard ja IKT roll tööalases tegevuses	12
1.3. IKT ja lapsed	16
2. IKT LASTEAIAÕPETAJATE TÄIENDKOOLITUSES.....	21
2.1. Tiigrihüppe SA ja lasteaiaad	21
2.2. Tiigrihüppe SA 2010.-2014. a IKT- alased koolitused lasteaiaõpetajatele	23
3. UURIMISTÖÖ METOODIKA.....	26
3.1. Uurimistöö eesmärk ja uurimisküsimused	26
3.2. Uurimismeetodi kirjeldus ja valiku põhjendus	26
3.3. Valimi moodustamine ja kirjeldus.....	27
3.3. Uurimisprotseduuri ja andmetöötluse meetodite kirjeldus	28
4. UURIMISTULEMUSED JA ANALÜÜS.....	30
4.1. Riistvara lasteaias	30
4.2. Loovus ja IKT.....	35
4.3. Suhtlemine ja koostöö	38
4.4. Loomine.....	43
4.5. Tagasisivaade Tiigrihüppe SA koolitustele	45
4.6. Vastajate taustaandmed	47
KOKKUVÕTTEV ARUTELU	48
KOKKUVÕTE	52
SUMMARY	54
ALLIKAD	56
LISAD.....	60
LISA 1 Küsimustik.....	61

SISSEJUHATUS

Arvuti ja internet on toonud palju muutusi inimestevahelisse suhtlemisse, kultuuri, tööellu, õppimisse ning on rajanud tee pääsemaks kiirelt ligi suurele hulgale informatsioonile. Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT) areng on kaotanud piirid riikide ja maailmajagude vahel, on lihtsustanud ja kiirendanud info kättesaamist ja jagamist, on andnud võimaluse tööd efektiivsemalt kavandada ja mõjutanud mitmeid olulisi tegevusvaldkondi.

Pea 20 aastat tagasi toimus töö dokumentidega haridusasutustes, eriti lasteaedades, käsitsi. Koopiaste loomiseks lisati paberikihtide vahele kupeeri. Nüüdseks on see minevik. Infotehnoloogia areng on võimaldanud paljutki lihtsustada ja palju kokku hoida. Kokku hoida eelkõige aega ja paberit. Me oleme jõudnud infoajastusse, kus inimesed kasutavad massiliselt infotehnoloogia vahendeid, erinevaid infokanaleid ning andmebaase.

Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia areng haridusasutustes Eestis sai väärrika tõuke Eesti riigi projektist „Tiigrihüpe“. Sihtasutuse asutamise õigusakt jõustus 18.02.1997. Riigipoolseks asutajaõiguste teostajaks määrati Haridusministeerium. (RT I 1997, 16, 278) Projektiga suunati suuremahulised investeeringud arvutusvõimsuste suurendamisele ja andmesideühenduste arendamisele rõhuga hariduse infrastruktuuri parandamisel. Selle projektiga saavutati kõigi Eesti koolide ühendamise interneti. See oli üks tähtsamaid tulemusi.

Aastal 2001 loodi Vaata Maailma Sihtasutus Eesti eraettevõtete poolt, kes algatas Vaata Maailma koolitusprojekti. Eesmärgiks oli tuua võimalikult palju inimesi arvuti ja interneti juurde, et edendada interneti levikut Eesti elanike hulgas. Erafirmad, kes sihtasutuse loomist ja koolituste läbiviimist rahastasid, olid: Hansapank (Swedbank), Eesti Ühispank (SEB), Elion ja EMT. Projekti teostamiseks sõlmiti leping Eesti kahe juhtiva arvutikoolitusfirmaga – BCS Koolitus ja IT Koolitus. BCS Koolitus sai peatöövõtjaks. Projekti oli hea läbi viia, sest üldhariduskoolidesse oli loodud „Tiigrihüppe“ projekti toel palju arvutiklasse. See võimaldas koolitust korraldada ka väiksemates Eestimaa maakohtades. Koolitust viisid läbi põhikohaga õpetajad oma kooli/ asutuse arvutiklassis. (Vaata Maailma, 2008)

Loodi 17 Vaata Maailma põhiklassi, kus töötas 34 täiskohaga koolitajat-koordinaatorit, kaasati 280 osalise tööajaga õpetajat. Projekt kestis 1,5 a. Selle aja jooksul koolitati 102 697 inimest ehk ligi 10% Eesti täisealisest elanikkonnast (Vaata Maailma, 2004).

Kui Eesti riigi projekti „Tiigrihüpe“ toel esimestel aastatel toetati üldhariduskooli nii riistvara, tarkvara kui koolitustega, siis projekti Vaata Maailma abil said koolitustest osa juba ka lasteaiaõpetajad. Arvutikoolituse alushariduse pedagoogidele nende oskustest ja vajadustest lähtuvalt oli vähe pakutud. Seda puudujääki parandas Tiigrihüpe SA. Paralleelselt Vaata Maailma koolitustele loodi Tiigrihüpe SA toel kursus „Arvuti koolis“, mis oli mõeldud juba nii üldhariduskoolide õpetajatele kui ka kutsekoolide üldainete õpetajatele, alushariduse pedagoogide ja huvikoolide õpetajatele. Koolitusprojekt „Arvuti koolis“ kestis kuni 2005. a kevadeni. Järgnevatel aastatel jäid lasteaiaõpetajad tahaplaanile. Uuesti pöördus Tiigrihüpe SA näoga lasteaiaõpetajate poole 2009. a. Töötati välja kahe koolituse õppekava lasteaedade õpetajatele ja viidi läbi pilootkoolitused. Koolitused käivitusid 2010. a kevadel, mis osutusid ootamatult populaarseks ning algselt plaanitud 380 õpetaja asemel osales koolitustel 960 õpetajat. (Tiigrihüpe Sihtasutus 2010)

Lasteaiaõpetajad üle Eesti on nüüdseks viimase 4 aasta jooksul osalenud aktiivselt Tiigrihüpe SA poolt pakutud kolme erineva sisuga infotehnoloogiaalasel koolitusel, millest ühte pakutakse paralleelselt ka veebipõhisena Koolielu portaalis. Koolituste tagasisides on küsitud osalenutelt hinnangut iseendale õppijana, hinnangut korraldusele, koolituse sisule ja ootuste täitumisele. Ei ole läbi viidud hilisemat uuringut, kuidas koolitustel omandatud on rakendatud töö.

Selle põhjal tõstatas probleem, kas koolitustel osalenud lasteaiaõpetajad said juurde julgust infotehnoloogiavahenditega toimetulekuks ning kas rakendati oma teadmisi, infotehnoloogiavahendeid ja mitmeid programme õppetegevuste mitmekesistamisel.

Käesoleva uurimuse eesmärgiks on välja selgitada Tiigrihüpe SA poolt 2010-2011. a loodud ja 2010-2014. a läbiviidud koolitustel osalenute võimalused IKT vahendite kasutamiseks oma tööalases tegevuses ja arengus ning omandatud pädevuste rakendumine õppe- ja kasvatustegevuses.

Uurimistöö probleemist ja eesmärkidest lähtuvalt püstitati uurimisküsimused:

1. Milliseid IKT vahendeid ja tarkvara on õpetajatel oma töökohal võimalik kasutada?
2. Kuidas õpetajad hindavad enda oskusi kontoritarkvara ja kursustel tutvutud programmide kasutamisel?
3. Kuidas kursustel omandatud on rakendatud õppe- ja kasvatustöös?

Uurimise tulemused annavad ülevaate lasteaegade IKT vahendite hetkeseisust, koolituste kasutegurist ja infotehnoloogia kasutamisest õppe- ja kasvatustöös.

Uurimistöö koosneb neljast peatükist, millest esimene annab ülevaate IKT rollist alushariduses. Teine peatükk annab ülevaate Tiigrihüppe SA poolt loodud kolme koolituse koolituskavast. Kolmas peatükk kirjeldab uurimistöö metoodikat ning neljandas peatükis analüüsitakse uurimistulemusi, koostatakse arutelu ja tehakse järeldused.

UURIMISTÖÖ MÕISTED

Käesolevas uurimuses kasutatakse mitmeid mõisteid.

Hariduse Infotehnoloogia Sihtasutus (HITSA), kelle ülesandeks on tagada akadeemilise andmesidevõrgu toimimine ja areng ning hallata IT Kolledžit. Asutus vastutab kaasaegsete tehnoloogiate rakendamise eest hariduses ning edendab info- ja kommunikatsiooni-tehnoloogia (IKT) alast haridust. Hariduse Infotehnoloogia Sihtasutuse osakond, HITSA Innovatsioonikeskus, keskendub oma tegevustes neljale valdkonnale: koolitused, Tiiger-programmid, tehnoloogiaharidus, rahvusvahelised koostöövõrgustikud ja projektid (HITSA Innovatsioonikeskus, 2013.05).

HITSA Innovatsioonikeskuse ülesandeks on korraldada koolitusi, seminare ja konverentse ning toetada erinevate juhendite ja tegevuste kaudu digitaalsete õppematerjalide loomist ja IKT vahendite laiaulatuslikumat kasutamist õppetöös (HITSA Tegevusaruanne, 2013).

HITSA eesmärgiks on tagada, et igal haridustasemel omandatakse järgmises astmes edasiõppimiseks ja ühiskonnas edukaks toimetulekuks vajalikud digipädevused. Alushariduse tasemel algab digipädevuste omandamine esmasest kokkupuutest infotehnoloogiliste vahendite ja rakendustega ning lõppeb IKT spetsialistide ettevalmistamisega kõrghariduse tasemel. Lisaks tegeleb HITSA ka õpetajate digipädevuste alase täienduskoolituse toetamisega. Kõigil haridustasemetel arendatakse digipädevusi, st omandatakse oskused ja valmisolek otsida, analüüsida ja kasutada teavet, kasutada peamisi e-teenuseid, suhelda digitaalsetes keskkondades jmt. (HITSA Strateegia, 2014)

Alusharidus on teadmiste, oskuste, vilumuste ja käitumisnormide kogum, mis loob eeldused edukaks edasijõudmiseks igapäevaelus ja koolis ning mis omandatakse lasteasutuses või kodus (Koolieelse lasteasutuse seadus, 1999).

Lasteaiaõpetaja õpetab lapsi koolieelses lasteasutuses. Ta on erialase kõrgharidusega pedagoog, kes edendab lapse kehalist, vaimset ja sotsiaalset arengut, kujundab esmased suhtlemis-, õpi- ja koostööoskused, loob mängulise ja turvalise kasvukeskkonna (Rajaleidja ametite andmebaas, 2015). Lasteaiaõpetaja kohta kasutatakse ka teisi nimetusi, mis on „lasteaednik“, „lasteaiapedagoog“, (ELAL) „koolieelse lasteasutuse õpetaja“, (Tartu Ülikool) „alushariduse pedagoog“ (Tallinna Ülikool).

Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT) kasutamine võimaldab tõhustada kõigi eluvaldkondade toimimist. Näiteks saab IKT abil suurendada ettevõtete tootlikkust ja keskkonnasäästlikkust, muuta tooted ja teenused kasutajasõbralikumaks ja kättesaadavamaks, pakkuda inimestele laialdasemat ligipääsu kultuurile, haridusele jne. (Eesti Infoühiskonna arengukava 2020, 2013)

Varasemalt kasutati IKT mõistena lihtsalt infotehnoloogia (IT), kuid see pole päris õige, sest infotehnoloogia ja kommunikatsioonitehnoloogia on teineteisest eristamatud. Mõiste IKT haarab enda alla mitmeid erinevaid valdkondi ja mõisteid. Nendeks on riistvara, tarkvara, tarkvaraarendus, telekommunikatsioon ja sidevõrgud, sidetehnoloogia. Ka IT teenused (nt IT haldus ja tugi) ja IT juhtimine. Enda alla haarab mõiste ka mitmed rakendused nagu e-kool, e-lasteaed, EHIS jms. (Kink, 2008)

1. IKT ALUSHARIDUSES

1.1. IKT vahendid lasteaias

Info- ja kommunikatsioonitehnoloogiaga seonduv on oluliselt mõjutanud kõikidel haridusastmetel olevaid protsesse ja meie arusaamu haridusest. Kaasaegses haridussüsteemis ei ole tähtis see, kas lapsed peaksid eelkoolieas arvutit kasutama, vaid kuidas nad seda kasutavad. IKT on meie laste tulevik, milles nemad peavad toime tulema. (Kink, 2008)

Eestis vähem kui kümme aastat tagasi, viidi läbi uuringuid IKT tehnilise varustatuse ja kasutamise kohta kodudes. Juba siis näitasid uuringutulemused, et tänased kodud on info- ja kommunikatsioonitehnoloogiaga hästi varustatud. Ja kuna lapsed viibivad palju selles keskkonnas siis neist saavad nende võimaluste kasutajad üha varasemas eas.

Uuringufirma TNS Emor viis läbi 2007. a kevadel uuringu 6-74-aastaste elanike hulgas, mille tulemusena saadi teada, et 65% Eesti elanikest selles vanusevahemikust kasutab arvutit. Iga teine kasutab internetti vähemalt viis korda nädalas. Arvuti on koju ostetud peaaegu kõikides peredes kus seda aasta tagasi sooviti. Sellest järeldub, et laste hulk, kellel on võimalus arvutit kodustes tingimustes kasutada, on pidevalt kasvanud ja näitab kasvutendentsi. (TNS Emor, 2007)

Aastal 2008, sügisel läbi viidud uuringu põhjal arvutiomanike ja interneti kasutajate arv oli kasvanud kuid mitte enam nii kiires tempos kui aasta tagasi. Uuringust selgus, et arvuti jäi koju ostmata igal kolmandal perel. Siit võib järeldada, et peale seda aastat perede majanduslik olukord halvenes (TNS Emor, 2008).

Järgnevatel aastatel TNS Emor selleteemalisi uuringuid läbi ei viinud kuid Tallinna Ülikooli magistrandid uurisid aastatel 2009 ja 2011 oma magistritöö raames info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kasutamist lasteaedades.

Maiki Liivas uuris aastal 2009 oma magistritöö raames kui palju on õpetajaid, kes kasutavad arvuteid lastega. Küsitles ta ainult neid õpetajaid, kes kasutavad arvutit lasteaias. Nende leidmiseks saadeti 188 lasteaeda uurimust tutvustav kiri. Lasteasutustest tuli 27%-l tagasisidena vastus, et neil ei kasuta õpetajad arvutit lastega. Arvuti oli rühmas ülejäänud küsitletud õpetajatel ja see oli ühendatud ka internetiga. Õpetajad olid enamjaolt väga rahul või pigem rahul. Kuna küsitletud õpetajad kasutasid arvutit oma töös, siis 63% neist pidasid arvuti kasutamist pigem vajalikuks. Õpetajad väitsid, et see

on elu üks lahutamatu osa ja mõistlikkuse piires peaksid lapsed juba lasteaia arvutiga sõbraks saama. Toodi esile mitmeid olulisi aspekte:

- arvuti võimaldab mitmekesistada õppetegevusi,
- tõstab laste motivatsiooni ja tekitab huvi,
- toetab õppimist ja täiendab traditsioonilisi vahendeid,
- võimaldab tutvustada või näitlikustada erinevaid nähtusi, mis muidu ei oleks nii lihtsalt kättesaadavad.

Üldistatult saab väita, et lasteaedade varustatus tehnoloogiaga ei olnud kõige parem.

Uuringut Eestis lasteaedade varustatusest tehnoloogiaga viis 2011. aastal läbi oma magistritöö raames Kristina Mägi. Ta uuris IKT vahendite olemasolu lasteaedades ja kas ning kuidas õpetajad neid kasutavad õppe- ja kasvatusprotsessis lapse arengu toetamisel. Vastanutest 50% - 1 oli arvuti ja ka internetiühendus rühmas olemas. Ülejäänud õpetajatel oli võimalus arvutit kasutada mujal ruumis. Uuringust selgus, et linnade lasteaedades olid võimalused paremad. Selgus, et enamus vastajatest olid väga rahul või pigem rahul oma lasteaedades IKT vahendite kasutamisevõimalustega. Arvutit kasutatakse enamjaolt administratiivsetel eesmärkidel oma töö planeerimisel ja dokumenteerimisel ning suhtlemisel lastevanematega. Kasutamisevõimalusega õppe- ja kasvatus töös ei olnud nii rahul. Õppe- ja kasvatusprotsessis lapse arengu toetamisel kasutasid õpetajad IKT vahendeid väga vähesel määral.

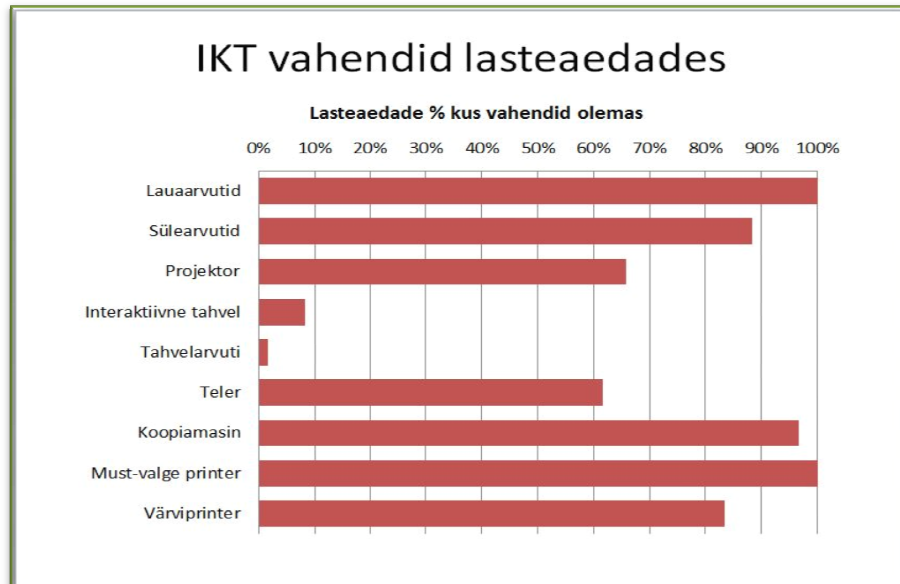
Aastal 2013 veebruaris-märtsis korraldati Tallinna Haridusametis küsitlus direktoritele teemal „IKT vahendid ja nende kasutamine Tallinna lasteaedades.“ Eesmärgiks oli välja selgitada lasteaia hinnang IKT vahendite olemasolu, kasutavuse ja vajaduste kohta. Küsitlusele vastasid 120 lasteaia direktorid.

Vastustest selgus, et peaaegu kõikidel juhtidel on olemas arvuti isiklikuks kasutamiseks, õpetajatel üks arvuti 2-3 töötaja kohta. Üle 110 direktori arvasid, et internetiühendus on vajalik ka õpetajatele. (Kalde, 2013)

Eelnevast selgitusest võib järeldada, et Tallinnas uuringus osalenud lasteaedades on igas rühmas arvuti, mida kasutab ühiselt terve rühmameeskond, st õpetajad ja õpetaja-abi. Rühmas on ka internetiühendus ja arvutis vajalikud programmid, mis tööks olulised.

Kõik direktorid vastasid küsimusele ka riistvara kohta (Joonis 1). Riistvarana on enim kasutusel lauaarvutid ja must-valge printerid (100%). Ligi 90% on olemas ka

koopiamasin. Väga paljudel lasteaedadel on olemas sülearvuti (üle 85%) ja värviprinter (üle 80%). Projektorid ja telerid on üle 60% lasteaedadest ja mõnedel ka interaktiivne tahvel ja tahvelarvuti. (Kalde, 2013)



Joonis 1. IKT vahendid lasteaedades (Tallinna Haridusamet. PP Esitlus. 2013, slaid 8)

Võib järeldada, et juhtide küsitluses osalenud Tallinna lasteaedade õpetajad on esmaste tehniliste vahenditega hästi varustatud ja tööks vajalik rühmas olemas.

Küsitluses uuriti ka sülearvuti vajadust ja üle 40% direktoritest arvas, et ka õpetajatel võiks rühmas olla sülearvuti, sest see tagab võimaluse töötada rühmas ka siis kui lapsed magavad. Õpetajad saaksid kasutada sülearvutit rühma erinevates osades, sest rühmas on ruumi vähe. Mainiti, et sülearvuti on mobiilne, sellega on võimalik liikuda ja kaasa võtta kuhu vaja. Nimetati ka seda, et rühmas tagatakse sellisel juhul suurem turvalisus, sest sülearvuti pole nii kättesaadav lastele. Küsitluse tulemusena koostati IKT standardid lasteaedadele ning sõnastati ka õpetajate põhilised tööülesanded tehnoloogia kasutamisel. Nendeks nimetati:

- kirjavahetus,
- esitlused,
- õppemängude ja -videote näitamine,
- graafika- ja fototöötlus,
- kontoritarkvara kasutamine.

Igas rühmas olev arvuti peab olema ühendatud internetiga. (Kalde, 2013)

Raske on ette kujutada tänapäevast haridusasutust ilma IKT vahenditeta. Üha rohkem ja rohem lapsi puutuvad arvutiga kokku enne kui nad lähevad kooli, isegi enne eelkooli minekut. On loomulik märgata, et nad on digitehnoloogiast nii positiivselt kui negatiivselt mõjutatavad. Seega ei saa koolieelne haridus seda eirata. Koolieelne haridus peab välja töötama protseduurid ja strateegiad IKT vahendite lõimimiseks haridusse, et saavutada õppe-eesmärke efektiivsemal, originaalsemal ja päevakohasemal viisil, mil iganes on selleks hea põhjus. (Kalaš, 2010 lk 19.)

Praeguseks ajahetkeks, aastaks 2015, peaks olema iseenesestmõistetav, et lasteaedades on olemas põhilised infotehnoloogiavahendid igas rühmas. Viimasel kahel aastal on intensiivselt tutvustatud ja reklaamitud lasteaedadele veebipõhiseid infosüsteeme (lasteaedade internetipõhine infosüsteem), kus saab suure osa administratiivsest tööst - planeerimine, protsessi kirjeldamine ja analüüsimine, sooritada ühes keskkonnas. Lisaks on võimalik oma töö teha nähtavaks lapsevanematele jagades ja suheldes sealsamas. Kõik see nõuab õpetajatelt mingil tasemel IKT - alaseid oskusi ja lasteaedadelt vajalike tingimuste loomist riistvara ja tarkvara soetamise näol.

1.2. Õpetajate kutsealane standard ja IKT roll tööalases tegevuses

Nii Eesti, Soome kui ka laiemas rahvusvahelises kasvatus- ja ühiskonnateaduslikus kirjanduses käsitletakse õpetajakutset ulatuslikult. Erinevatel käsitustel on alati üks ühisjoon: õpetajatöö on nõudlik amet.

Merli Kaljuve (2010) kirjeldab raamatus „Õpetaja esmaharidus. Olukord ja probleemid 21. sajandi algul“ töörühma „Opettajankoulutus 2020“ koostatud kokkuvõtet kus on sõnastatud, et õpetajatöö eeldab õpetatavate teadusalade ja teadmise kujunemise (sm tiedon muodostus) laiaulatuslikku ja sügavat tundmist. Sealhulgas peab õpetaja tundma põhjalikult inimese kasvamist ja arengut. Tal peab olema valmisolek kasutada pedagoogilisi meetodeid arengu suunamiseks. Lisaks sellele peab õpetaja mõistma seoseid kasvatus, koolituse ja ühiskonna vahel ning suutma tegutseda nii, et võimalikult suur osa õpilasi edeneks oma õpingutes võimalikult kaugele.

Dokumendis esitatakse soovitusi õpetajate elukestva õppe ja professionaalse arengu tagamiseks. Eriti tugevalt kerkib esile õpetajate võime - ja kohustus - luua ning sõnastada

uusi teadmisi kasvatuses ja õpetamisest. Õpetaja peab olema iseseisev õppija ja tema professionaalsesse arengusse peab kuuluma:

- 1) oma tegevuse pidev ja süstemaatiline reflekteerimine;
- 2) teaduspõhine ja uurimuslik suhtumine õpetajatöösse;
- 3) oma tegevuse tulemuslikkuse hindamine ning oma õpetamisstrateegiate uuendamine tulemushinnangute põhjal;
- 4) oma täienduskoolituse vajaduse hindamine. (Kaljuve, 2010 lk 68)

Linda Evans (2010) kirjeldab raamatus „Õpetaja esmaharidus. Olukord ja probleemid 21. sajandi algul“ Ühendatud Kuningriigi õpetajate kutsestandarditest ja kvalifikatsiooninõudeist. Inglismaa kooliõpetajate kutsestandardid kirjeldavad niisugust professionaalsust, mida ootab õpetajatelt Briti valitsus ning mida kujundavad loodetavasti kõik õpetajad kogu oma karjääri jooksul. Ühendkuningriigis on õpetajate professionaalsuse edendamine seadusega kehtestatud. On loodud süsteem ning koolidelt nõutakse seaduslikus korras selle rakendamist. Uue süsteemi fookuses on tegevõpetajate professionaalne areng. Üks selle võtmeesmärkidest on, et loodaks õiguslikud lepingulised suhted, mis kohustaksid õpetajaid end tõhusalt, pidevalt ja asjakohaselt kutse alal arendama, käsitledes seda osana õpetajate professionaalsetest kohustustest. Õpetajate kutsealane karjäär on üles ehitatud viiele astmele:

1. kutsetöök kvalifitseeruva õpetaja staatus (qualified teacher status, QTS). Seda oodatakse esmakoolituse läbinud õpetajalt, kes asub palgalisele tööle õpetajana.
2. tuumikstandardid (core standards), mida on kokku 41. Õpetajad peavad nendega kindlaks määratud taseme saavutama ametisseastumise ehk kohanemisperioodi (professional induction period) lõpuks ning püsima sel tasemel kogu töökarjääri vältel. Kõigile tuumikstandarditele vastamine on lävend, millelt õpetaja võib karjääriredelil edasi minna; ning paljud seda teevadki. See lävend ei kujuta endast lävepakku mitte üksnes kutsepädevuse mõttes, vaid sellega kaasneb põhipalga künnise ületamine, seega rahaline hüvitis, mis peegeldab tulemustega vastavuses olevat töötasu.
3. tuumikstandardite alusel määratletud künnist ületavat astet – lävendijärgsust (post-threshold stage). Selle ja iga järgneva astme poole pürgimine on vabatahtlik, küll sõltub aga vastava lävepaku ületamine sellest, milline hinnang antakse sooritustele, mis demonstreerivad standardite saavutamist.

4. oiuline õpetaja (excellent teacher)
5. esirinnas olev õpetajat (advanced teacher).

Neljandas ja viiendas astmes sisalduvad õpetamise tulemuslikkusega seotud liidrirollid. Need liidrirollid erinevad oluliselt kooli juhtimise ja haldamise juhirollidest, mida täidavad näiteks direktori asetäitja või õppealajuhataja; õpetaja liidrirollid pakuvad teisi võimalikke teid karjääriredelil, võimaldades õpetajal jääda õpetajaks ning jagada oma õpetamiskogemusi, ent samaaegu tõusta karjääriredelil ja demonstreerida oma töö tulemuslikkust õpetajana. (Evans, 2010)

Ühenkuningriigis on sõnastatud ka lasteaiaõpetajate pädevused ehk standardid. Noorte laste õpetaja (lasteaiaõpetaja, koolieelse haridusasutuse õpetaja) peab:

1. seadma kõrged ootused, mis inspireerivad, motiveerivad ja on kõigile lastele väljakutsuvad.
2. soodustama lastel head progressi ja väljundeid.
3. demonstreerima häid teadmisi eelkoolieast ja EYFS-st (Teacher`s standards, 2013).

Õpetajate professionaalse arengu tähtsus IKT valdkonnas on avalikult tunnistatud ja enamikes riikides toetatud. Muuhulgas on UNESCO poolt kinnitatud IKT-alane projekt Õpetajate IKT kompetentsus standardid. Üks projekti eesmärkidest on laiendada õpetajate professionaalset arengut ja edendada pedagoogilisi, koostöö, juhtimisoskuseid ja koolide arengut kasutades IKT vahendeid. (Kalaš, 2010, 83)

Aasta-aastalt on IKT roll koolieelsetes lasteasutustes kasvanud. Kui alguses kasutasid õpetajad arvutit vaid teksti- ja andmetöötluseks ning infootsinguks, siis nüüd räägitakse spetsiaalsetest lastele suunatud programmidest ja õppeotstarbelistest arvutitest. (Kink, 2008)

IKT rakendamisel kujunevad olulisteks võtmeteguriteks õpetajate teadmised ja oskused. Arvestades IKT valdkonna ülikiiret arengutempot, peab õpetaja olema ise õppiija rollis ja oma oskusi pidevalt edasi arendama. (Kink, 2008)

Üks osa õpetaja professionaalsest arengust on infotehnoloogiaalaste oskuste arendamine. Algajad õpetajad võrreldes kogenenud õpetajatega võtavad tavaliselt paremini omaks uusi meetodeid õppeprotsessis. Nad ei ole veel saavutanud rutiini ja harjumusi oma tegevuste läbiviimisel ja seetõttu on neil lihtsam uuendustega kaasa minna. Arvuti kasutamine

õppeprotsessis ei ole lihtsalt uus nähe innovaatilistes õppekavades, vaid üks tähtsamaid abivahendeid tehnoloogia vallas. (Somekh & Davis, 1997, 97-98.)

Kas viimase seitsme aasta jooksul on koolieelse haridusasutuse õpetajate seas IKT-alane professionaalne areng muutunud? Enamasti õpetajad saavad aru, et professionaalne areng on õpetajatöö alus ja samuti motivatsioon – selline areng ei saa olla edukas kui puudub suur sisemine entusiasm. Kui me analüüsime koolieelse haridusasutuse raporteid, siis on selgelt näha, et saadakse aru. Paraku on tõendeid, et on puudus IKT-alaste professionaalse arengu programmidest, mis spetsialiseerusid lasteaiaõpetajatele või on puudust programmidest, mis võimaldavad õpet kõrgemal tasemel kui IKT baasoskused, kuigi selliste programmide vastu on tohutu huvi. Väga harva on näha täielikke ja kaugele ulatuvaid teadmisi IKT kasutamisest koolieelses haridusasutuses väljaspool koolieelset haridusasutust, mitte üheski raportis ei mainita, et oleks saadud tuge õpetajaharidust pakkuvatest teenustest või ülikoolidest. Kõige tavalisem mudel professionaalseks arenguks on võtta osa esmastest programmidest (mis sageli fokuseeruvad arvutikasutamise põhioskustele), seejärel teha sisekoolitus oma asutuses üks-ühele või väikestes gruppides – mis on struktureerimata ja spontaansed vanusekaaslaste juhendamised – mille eesmärgiks on tõsta uue pedagoogika võimekust või suurendada positiivset klassi ja kooli sisekliimat. Paljud asutused organiseerivad ise kursuseid ja töötube, mõnikord ka naabritele ja partnerasutustele. Mõnel juhul on olemas süsteemsemad programmid, mis on organiseeritud kohalike, regionaalsete või rahvuslike võimude poolt. Mõned õpetajad on aktiivselt seotud professionaalsete võrgustikega. Mõned asutused aitavad kaasa oma teadmiste levitamisega organiseerides regionaalseid või riiklikke konverentse koolieelsete haridusasutuste õpetajatele. (Early Learning in the Knowledge Society, 2003, lk 84-85)

Eestis on lasteasutuse õpetaja kvalifikatsiooninõudeks kõrgharidus ja pedagoogilised kompetentsid.

Õpetaja (sh koolieelse lasteasutuse õpetaja) aine- ja erialased teadmised ja oskused määratleb õpetaja kutsestandard, mis kirjeldab edukaks kutsetegevuseks vajalikke teadmisi, oskusi. Lasteaiaõpetaja üheks kvalifikatsiooni määratluseks on õpetaja 6. Selle taseme õpetaja töötab koolieelses lasteasutuses. Õpetaja, tase 6 kutsekirjelduses on öeldud, et Õpetaja, tase 6 kavandab iseseisvalt ja koos teiste õpetajatega õpitegevust, õpetab ja kujundab selleks õppija arengut toetava õpi- ja kasvukeskkonna. Ta rakendab õpetamisel mängu ja teisi aktiivset õppimist ning loovust toetavaid meetodeid. Ta reflekteerib oma

tegevust professionaalse arengu eesmärgil. Vajadusel toetub ta oma töös nõustamisele ja mentorlusele ning nõustab ise õppijaid ja lapsevanemaid. Õpetaja, tase 6 osaleb meeskonna liikmena haridusasutuse arendustegevuses, teeb koostööd kolleegide, tugispetsialistide, lapsevanemate ja õppijatega. 6. (Kutsestandard,)

1.3. IKT ja lapsed

Lapse õppimiseks ja arenguks on vajalik, et ta saaks pidevalt infot nii välis- kui ka sisekeskkonnast. Kogu seda infot võtab ta vastu oma meeleeelundite abil st nägemise, kuulmise, haistmise, maitsmise ja kompimise teel ning õppimine lasteaiaaas toimub läbi mängu.

Lasteasutustes on õppe- ja kasvatustegevuste planeerimisel aluseks lasteasutuse õppekava, mis koostatakse koolieelse lasteasutuse riikliku õppekava alusel (2008). Selles on sätestatud, et kasvatustegevuse kavandamisel, läbiviimisel ja analüüsimisel on olulisel kohal mäng lapse õppimise alusena.

Riiklik õppekava määratleb koolieelse lasteasutuse õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid ning läbiviimise põhimõtted. Neist eesmärkidest lähtuvalt toetab koolieelses lasteasutuses läbiviidav õppeprotsess lapse igakülgset arengut. Koolieelse lasteasutuse riiklik õppekava tõlgendab õppimist elukestva protsessina. Õppimise tulemusena toimuvad muutused õppeprotsessis osalenud lapse käitumises, teadmistes, hoiakutes, oskustes ning nendevahelistes seostes. Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel õppimise alusena lapse jaoks on olulisimal kohal lapse mäng, aktiivsus õppeprotsessis, võimalus oma tegevust kavandada ja valikuid teha. Oluline on, et laps saaks uusi teadmisi ja varasemaid kogemusi seostada, et omandatud teadmisi praktikas rakendada ja et ta saaks teadmiste ja oskuste üle arutleda ning oma tegevuse tulemuslikkust hinnata. Olulisel kohal on eduelamus. (Koolieelse lasteasutuse riiklik õppekava, 2008)

Üleeuroopalises dokumendis (Key data on early childhood education and care in Europe 2014 – Euridice and Eurostat report) on kirjeldatud, kuna järjest enam aktsepteeritakse ja väidetakse, et varases lapsepõlves (ECEC) pannakse alus elukestvale õppele, siis õpetamine ja hooldamine selles eas saab üha rohkem tähelepanu ka valitsustelt ning paljud Euroopa riigid annavad välja ametlikke suuniseid/alusdokumente selleks (elu)etapiks. (2014.06, lk 117)

Õpetajal on lapse õpiprotsessis keskne osa. Seda, mida laps teeb alguses koos õpetajaga, teeb ta hiljem üksi ja iseseisvalt. Kui alguses võtab õpetaja vastutuse lapse õppimise eest endale, asetades eesmärged, planeerides, hinnates ja kinnitades lapse tähelepanu olulistele asjadele, siis vähehaaval loovutab ta vastutuse lapsele, vastavalt sellele, kuidas ta on võimeline seda kandma. Lõpuks saab laps hakkama õpetaja abita. (Brotherus, A. Hytonen, J. Krokfors, L. 2001)

Üleeuroopalises dokumendis on välja toodud, et kõikides riikides on seatud õppe-eesmärgid lähtuvalt laste progressist ja arengust. Kõik Euroopa riigid loetlevad õppe-eesmärged, viidates nii personaalsele, emotsionaalsele, sotsiaalsele arengule kui ka keelelisele arengule ja suhtlemisoskustele vanematele lastele. Kuigi kõikides riikides ei ole sõnastatud neid koolieelses eas laste kohta, siis mõnedes riikides kehtivad kaks viimast (keeleline areng ja suhtlemisoskus) ka noorematele lastele. Füüsiline areng ja tervis on samuti kaetud kõigis vanusegruppides. Lisaks rõhutavad enamik riike kunstioskuseid ja maailmast arusaamist kõikides vanusegruppides. Kirjaoskus ja numbriline ning loogiline mõtlemine, samuti kooliellu sisseelamine on sageli suunatud vanematele lastele. (2014.06, lk 15-16)

Ateenas, Euroopa Komisjoni konverentsil esitletud rahvusvahelises raportis lasteaia ja lapsehoiu kohta toodi esile, et õppe- ja kasvatusprotsessi kvaliteet on enamuses Euroopa riikides oluline mõlema puhul. Riiklik õppekava on sätestatud lasteaiale Eestis, Hispaanias, Prantsusmaal ja Sloveenias. Taanis, Saksamaal, Iirimaa, Ungaris, Soomes, Inglismaal ja Norras on raamõppekava sätestatud ka lapsehoidudele ning õppe- ja kasvatusprotsessi peetakse oluliseks kõikide erinevate alushariduse ja lapsehoiu, sh ka koduse lapsehoiu vormide puhul. (Postimees, 2014.06)

Tänapäeval on võimalik õpetajal ise õppekava tegemisel osaleda, vajaliku õpivara muretsemisel kaasa rääkida ja arvestada oma laste huve (Byman, 2002).

E. Hujala (2002) oma teoses annab edasi Reunamo mõtted, kes väidab kindlalt, et ka lapsed tuleb kaasata juba kavandamisetappi, nii et nad saaksid määratleda tegevuse teemasid ja vorme. Ta arvab, et kui tegevuse arengu üle saavad lapsed võrdväärselt täiskasvanuga otsustada, pole erilist motiveerimist vajagi. Sellisel juhul on lapsed kohe valmis omaalgatuse korras tegevusega liituma.

A. Brotherus ja teised oma teoses (2001) on andnud edasi mitmete uurimuste tulemusi, mis näitavad, et tähtis on see, milline on lapse arusaam iseendast õppijana ja kuidas ta

oskab ühendada uusi teadmisi varem õpituga. Arvatakse, et laps saab koolis paremini hakkama kui ta juba koolieelses eas on saanud kogeda plaanipärast kasvatust, ta on saanud olla aktiivne ja tegevusest innustunud. Laps on õppijana aktiivne ja algatuslik. Huviobjektid sünnivad tegevuse, tähelepaneku ja kogemuse kaudu, algselt üldiselt, hiljem spetsialiseerudes. Laps õpib uurides, küsides, võrreldes, kuulates, arutledes ning iseendast ja ümbritsevast vaatlusi tehes. Lapse loomulikule uudishimule tuleb anda eesmärgistatud suund. Üheks olulisemaks vahendiks võib koolieelses eas pidada stimuleeriva ja mitmekülgse tegevus- ja õpikeskkonna loomist. Keskne on lapse abistamine ja õpiprotsessi juurde suunamine. Lasteaias võiks seda nimetada harjutamiskeskonnaks.

Üheks komponendiks lapse kasvukeskkonnas on kujunenud arvutimaailm ja sellega seonduv. Suhted laste ja virtuaalse maailma vahel liiguvad kasvutendentsis (Kink, 2008).

Lastele on vajalik pakkuda motiveerivat õppevara ja õppevara alla kuuluvad kõik vahendid, mida õppimiseks kasutatakse. Urve Läänemets (2000) oma raamatus on loetlenud, et lisaks õppekirjandusele kuuluvad õppevara alla ka mitmed infotehnoloogiavahendid - helilindid, videod, info internetist ja info CD-del. Õppevaraks loetakse ka õpperuumid - ujulad, võimlad, muusikaklassid jne., mis on vajalikud teadmise või oskuse omandamiseks, samuti ka katsevahendid ja materjalid - näit. värvid, savi kunstiõpetuses jne. Õppevara eriti mõjusaks osaks on saanud tänapäeval massimeedia.

Lapsed on uudishimulikud ja küsivad küsimusi. Neile meeldib rääkida ja kuulata lugusid iseendast, teistest ja muudest asjadest. Neile meeldib joonistada maju, loomi, puid, oma vanemaid, muinasjutu tegelasi jne. Neile meeldib teha, mängida ja suhelda inimeste ning loomadega. IKT vahendid aitavad lastel paljusid neid asju teha. IKT aitab vahendada sisu ja tegevusi, mis kutsuvad ellu ja toetavad tugevaid ja produktiivseid emotsioone lastel. IKT vahendid võivad olla lapse arengu mõjutamiseks. (Kalaš, 2010 lk 28.)

Kristina Nugin (2013) toetab mõtet, et IKT kasutamine alushariduses võimaldab lastel maailmast osa saada koos helide ja pildiga oluliselt rohkem kui vanade traditsioonide juures olles. Ta toob näited, et Youtube`ist saab lastele tutvustada filmiklippide näol uut teadusinfot, näiteks sügavat ookeanimaailma ja seal elavaid kalu. Või üks viis õppimisse infotehnoloogiat sisse lõimida on kasutades esitluse loomise programmi, kuhu saab pilte sõnu helisid ja ka liikumist lisada. Ta on kindel, et infotehnoloogia toetab neid lapsi kes õpivad visuaalsel teel ja eriti otstarbekas on luua lastele pildiseeriaid, mis toetavad

jutustamis- ja eneseväljendamisoskust. Erinevas stiilis pildid on lastele huvitavad jälgida, on uudsed ja nendega saab arendada laste loovust.

E-õppe uudiskirjas (2013) artiklis „Digiõpe alushariduses“ kinnitab Anu Peri paljude arvamust, et arvuti lasteaias tuleks tutvustada eeskätt kui õppimis- ja töövahendina. Ta arvab, et arvuti ja internet ei tohiks lastele seostuda vaid mängukeskkonnana või ajaveetmise kohana, vaid abilisena, mida vastavalt vajadusele kasutada. Arvuti ja internet võiks olla vahend millegi loomiseks ja vajaliku info hankimiseks.

Tehnoloogia haarab aina suuremat osa üha varasemas eas lapse maailmast. Häält tegevad lelud, arvuti, teler jne. Nende abil on lastel võimalik areneda kognitiivselt, sotsiaalselt, emotsionaalselt ja lingvistiliselt. Tarkvara on disainitud lastele juba alates 9. elukuust. On olemas programmid, mis võimaldavad lapsele õpetada värve, kujundeid, tähti, numbreid ja palju muud. Lastele mõeldud tarkvara on kiiremini kasvav õppetarkvara maailmas. (Morrison, 2009, 376.)

UNESCO uurimuses „Märgates IKT vahendite potentsiaali koolieelses hariduses“, Ivan Kalaš on välja toonud, et meedia ja eriti elektrooniline meedia on üldlevinud kõikide laste elus ümber maailma. Põhja-Ameerikas ja Euroopas laste seas läbiviidud uuring näitab, et 80 protsenti teadmistes, mis lapsed omandavad 11. eluaastaks on õpitud mitte-prinditud meedialt väljas pool klassiruumi. Sellest võib teha vähemalt kolm järeldust. Esiteks rahvuslik haridussüsteem peab peegeldama ilma ühegi kahtluseta ümberlükkamatut fakti, et vastastikuses sõltuvuses olev meedia ja haridus on siin, et jääda. Teiseks tuleb analüüsida ja juhtida selle jõudu inimeste potentsiaali lahti murdmiseks. Komandaks ei ole olemas viljakamat maad, kus elektrooniline meedia võiks muutuda heaks või halvaks jõuks, kui lapse mõistus. (2010, lk 11)

Uurimuses ei kaalutud argumente, kas IKT peaks olema kaastatud koolieelsesse haridusse – skeptitsism IKT vahendite suhtes koolieelses hariduses on tänapäeval haruldane. Adams and Brindley on öelnud, et sellised skeptikud tavaliselt peavad silmas passiivset last, kes istub tülpinult arvuti ees ja vajutab nuppe, lahutades oma meelt ihke graafikaga ekraanil. Tegelikult on tänapäeval situatsioon hoopis teistsugune ja raportid koolieesest haridusest selles uurimuses kinnitavad seda. paljudel juhtudel on koolieelse haridusasutuse õpetajad entusiastlikud IKT vahendite pooldajad. Paljud riigid on hiljuti arendanud välja või hetkel arendavad IKT strateegiat koolieelsetele haridusasutustele, ülejäänud töötavad raamistiku

loomise kallal. Nii palju tähelepanu koolieelsele haridusele ei ole varem pööratud. (Kalaš, 2010, lk 18)

Aastal 2003 korraldati Brüsseli konverents „Early Learning in the Knowledge Society” (*Varjane õpe teadmistepõhises ühiskonnas*), kus tehti neli detailset soovitus, mida loetakse võtmetegevusteks, et arendada välja poliitiline tegevuskava IKT kasutamiseks varajases õppes. Võtmetegevusteks nimetati:

1. lisada varajane õpe rahvusvahelisse IKT hariduse strateegiasse
2. pakkuda esialgset ja jätkuvat õpet kõigile praktiseerijatele
3. optimeerida IKT poliitikat toetades vanemate kaasamist
4. praktiseerijatel, poliitika kujundajatel ja vanematel toetada teadmiste loomet ja koostööd kõikidel tasanditel. (Early Learning in the Knowledge Society, 2003)

2. IKT LASTEAIÄÕPETAJATE TÄIENDKOOLITUSES

Õpetajad on kohustatud osalema tööalases täiendkoolituses ning läbima iga viie aasta jooksul tööalast täiendkoolitust vähemalt 160 tunni ulatuses. Pakutavate täiendkoolituste hulka kuuluvad ka IKT alased koolitused. Tiigrihüppe SA ja HITSA Innovtasioonikeskus on hetkel ainsad, kes loonud IKT - alaseid koolitusi lasteaiäõpetajatele ja kus õppimine pedagoogidele on tasuta.

2.1. Tiigrihüppe SA ja lasteaiad

Tiigrihüppe Sihtasutus on oma loomise algusest peale olnud suurema osakaaluga üldhariduskoolide poole kuid 2003. aastal tuuakse välja üks oluline üle-eestiline koolitusprojekt, mille osalejate hulka arvati ka lasteaiäõpetajad. See oli „Arvuti koolis“, mis käivitus 2001. a Tiigrihüppe SA ja IntelCorporationi koostöona (Tiigrihüppe SA Aastaraamat 2004 lk 15). Selle koolituse eesmärk oli innustada õpetajaid kasutama info- ja kommunikatsioonitehnoloogiat abivahendina õppetöö läbiviimisel. Koolitusprogramm koosnes 10 moodulist, kokku pikkusega 40 tundi. Tagasisidest järeldus, et mida põhjalikumaid koolitusi on õpetajad läbinud, seda suurem on valmisoleks infotehnoloogiat kasutada. Kõige enam kasutavad õpetajad arvutit e-posti teel suhtlemiseks ja õppetööks vajaliku info otsimiseks. Sellele järgnevad õppematerjalide koostamine, demonstratsioonid ja õpilaste iseseisev töö. Tagasisides ei ole välja toodud, kui palju osales koolitustel lasteaiäõpetajaid, kuid kokku osales koolitusprogrammis nelja aasta jooksul üle 10 800 õpetaja üldharidus- ja kutsehariduskoolidest ning lasteaedadest ja huvikoolidest (Tiigrihüppe SA Aastaraamat 2004).

Lasteaiäõpetajate aktiivne osalemine kursusel tõukas Tiigrihüppe Sihtasutust aastal 2003 korraldama konkurssi „Arvuti lasteaiäõpetajale“. Aastaraamatus on kirjeldatud: „Eestis on ca 550 lasteaeda, kus lasteaiäõpetajad valmistavad 5-7a lapsi ette kooliminekuks. Mitmete oskuste omandamiseks on abiks väikelapsi arendavad tarkvaraprogrammid, paljud lasteaiäõpetajad on läbinud erinevaid arvutiõpetuse kursuseid ja valmis kasutama kaasaegseid metoodikaid....“ (TH SA Aastaraamat 2003). See on ka ainuke kord, kus mainitakse lasteaiäõpetajaid. Konkurssi eesmärgiks oli abistada aktiivsemaid lasteaedu infotehnoloogia hankimisel õppetöö mitmekesistamiseks ja varustada konkursi raames lasteaedasid multimeediumiarvutiga koos väikelapsi arendava tarkvaraga. Konkursil osalemiseks oli ka kindel tingimus, et lasteaiast kaks õpetajat peavad olema läbinud

kursuse „Arvuti koolis“. Tiigrihüppe Sihtasutus finantseeris 167 projekti, mis vastasid konkursi tingimustele. (Tiigrihüppe SA Aastaraamat 2003)

Koolitusprojekti „Arvuti koolis“ viimased kursused toimusid 2005. a kevadel, mille käigus osales programmis veel 130 õpetajat (Tiigrihüppe SA Aastaraamat 2005 lk 10). Järgnevad uued koolitused olid suunatud üldhariduskoolide õpetajatele. Uute koolitusprojektide käivitamisel eeldati, et algtasemele vastavad koolitused on läbinud põhiosa õpetajatest. 2006. a alates keskendus Tiigrihüppe SA teise taseme ehk metoodilise nõustaja tasemele suunatud kursustele. Baaskursuseks sai Digiitiiger (Tiigrihüppe SA Aastaraamat 2006, lk 19).

Lasteaedade jaoks tekkis nüüd pikem paus.

Aastal 2010 algatati lasteaiaõpetajate koolituskavade väljatöötamist ja kevadel toimusid juba esimesed kursused kahe erineva koolituskava põhjal. Koolitused olid: „Infotehnoloogia ja loovus lasteaias“ ja „Infotehnoloogia ja suhtlemine lasteaias“. Tiigrihüppe Sihtasutuse 2010. a majandusaasta aruandes oli ära märgitud, et algselt plaanitud 380 õpetaja asemel koolitati hoopis 960 õpetajat. Koolitusmahtusid suurendati märgatavalt lasteaiaõpetajate suure huvi tõttu. Poolteist aastat hiljem, 2011. a teises pooles, loodi kolmas kursus lasteaiaõpetajatele. Kahest eelnevast koolitusest eeskuju võttes ja lasteaiaõpetajate soove arvestades loodi kursus „Õpetaja loob ja jagab“. Tiigrihüppe Sihtasutuse 2011. a majandusaasta aruandes oli märgitud, et kõiki kolme koolitust läbis sellel aastal 1300 lasteaiaõpetajat.

Aasta 2013 tõi suure muutuse. Seoses hariduse ja teaduse IKT valdkonna struktuuride ja juhtimise konsolideerimisega Haridus- ja Teadusministeeriumi valitsemisalas, ühinesid Eesti Infotehnoloogia Sihtasutusega seni eraldi tegutsenud Tiigrihüppe Sihtasutus ning Eesti Hariduse ja Teaduse Andmesidevõrk (EENet) ja sellega seoses hakkas kandma alates 01.05.2013 ühendasutuse nime Hariduse Infotehnoloogia Sihtasutus (HITSA), kelle eesmärgiks on toetada IKT alase hariduse edendamist kõikidel haridustasemetel ja tagada riiki katvate e-teadusinfrastruktuuride ning -teenuste toimimine ja areng kooskõlas tehnoloogia üldise arenguga. See tähendas seda, et ka alusharidust peeti oluliseks ja sealsete õpetajate IKT oskuste arendamist tähtsaks. (HITSA. *Uudised*. 2013)

Kolme koolituse koolituskava põhjal jätkus lasteaiaõpetajate koolitamine kuni 2014. a lõpuni.

2.2. Tiigrihüppe SA 2010.-2014. a IKT- alased koolitused lasteaiaõpetajatele

Tiigrihüppe SA toel valmis kolm koolituskava lasteaiaõpetajatele. Nendeks olid „Infotehnoloogia ja loovus lasteaias“, „Infotehnoloogia ja suhtlemine lasteaias“ ning „Õpetaja loob ja jagab“. Koolitustel osalejate sihtgrupiks oli määratud lasteaiaõpetajad, logopeedid ja õpetaja-abid. Koolituste kestus oli 20 tundi ning need koosnesid neljast moodulist. Iga moodul omakorda kestis ajaliselt 4 ak tundi arvutiklassis. Kursused toetasid ka õpetajate haridustehnoloogiliste pädevuste kujunemist.

Kursuse „Infotehnoloogia ja loovus lasteaias“ (2010) eesmärkideks oli tutvustada õpetajatele erinevaid lasteaialastele sobivaid arendavaid programme; autoriõigusi ja isikuandmekaitset; ristsõnade ja esitluse loomist; erinevaid joonistusprogramme ning vabavaralist kontoritarkvara Open Office. Kursuse käigus valmis igal õpetajal üks joonistus, ristsõna, töödeldud foto, pusle, jutustav pilt ja esitus.

Kursuse „Infotehnoloogia ja suhtlemine lasteaias“ (2010) eesmärkideks oli tutvustada õpetajatele vajalikke veebilehti ja otsingut internetis; GoogleDrive keskkonda; Blogger keskkonda; rojektitöö aluseid ja veebipõhiseid projektikeskkondi „Tere, Kevad“ ning Sõpruskoolid Euroopas/ e-Twinning. Kursuse käigus valmis igal õpetajal veebipõhiste dokumentide kogu ja ajaveeb.

Kursuse „Õpetaja loob ja jagab“ (2011) eesmärkideks oli tutvustada õpetajatele kodulehe loomise programme; e-raamatute, interaktiivsete mängude, sotsiaalsete järjehoidjate ja helifailide loomise programme ning diplomite ja aukirjade loomise keskkondi. Kursuse käigus valmis igal õpetajal koduleht, milles kajastus kursusel loodu.

Kõikide koolituste juurde olid sõnastatud ühtsed kursusel omandatavad haridustehnoloogilised pädevused, mille põhjal võis õpetaja enda oskusi hinnata :

I Õpilaste innustamine ja juhendamine digikeskkonnas.

1.1. Õpilaste loovuse ja innovatsiooni toetamine ning arendamine.

- Leiab internetist ja rakendab õpilaste loovust ja innovatsiooni toetavaid õpiülesandeid.
- Kohandab Internetist leitud loovust ja innovatsiooni toetavaid õpiülesandeid, hindab õpilaste õpitulemusi.⁸⁹
- Koostab õpilaste loovust ja innovatsiooni arendavaid õpiülesandeid, kasutades digiajastu vahendeid.

- Loob koostöös (õpilastega, kolleegidega jne) õpilaste loovust ja innovatsiooni arendavaid õpiülesandeid.

1.2 Õpilaste innustamine eluliste probleemide lahendamisele digitaalsete vahendite kaasabil.

- Leiab ja esitab õpilastele näiteid elulise probleemi lahendamiseks digitaalsete vahendite abil.

1.3 Õpilaste suunamine isiklike kogemuste refleksioonile ja mõtestamisele.

- Rakendab õpilastega vähemalt ühte refleksiooni meetodit.

II Õpikeskkonna kavandamine ja õppeprotsessi läbiviimine digikeskkonnas (õpidisain).

2.1 Digitaalsete vahendite kaasava õppeprotsessi kavandamine.

- Kirjeldab digitaalsetele õppevahenditele sobivaid meetodeid.
- Valib antud kontekstile, digitaalsetele õppevahenditele ja õppijale sobiva meetodi.
- Kohandab ja kombineerib erinevaid meetodeid õppetöös.

2.2 Ennastjuhtivat õppijat toetava õpikeskkonna kujundamine.

- Leiab ja rakendab õppetöös õppekavale vastavaid digitaalsete õppematerjale.
- Loob, kohandab ja kombineerib õppetöös erinevaid veebipõhiseid õppematerjale.

2.3 Õpiülesannete koostamine arvestades õpilase individuaalset eripära.

- Leiab ja kasutab õppetöös digikeskkonda sobivaid ja antud õpieesmärkidele vastavaid õpiülesandeid.
- Loob ja kombineerib digitaalses keskkonnas individuaalseid ja rühmatöö ülesandeid.
- Kohandab õpiülesande või õpijuhise lähtudes sihtrühmast ja valitud tehnilistest vahenditest.

III Digiajastu töökeskkonna kujundamine.

3.1. Digiajastu töövõtete ja töövahendite kasutamine.

- Loob veebikeskkonna kasutajakonto ja loob/lisab sinna materjale, kasutab igapäevast tarkvara/veebikeskkonda/riistvara juhendi abil, kasutab esitlusvahendeid ja printerit, salvestab/kopeerib faile andmekandjale.

- Piirab/lubab juurdepääsu veebis olevatele materjalidele..
- Lahendab töövahendite kasutamisel tekkivaid probleeme iseseisvalt (abi, info, KKK, foorum), kombineerib erinevaid vahendeid, muudab veebikeskkonna seadeid.

3.3. Eneseväljendus ja jagamise kultuur digikeskkonnas.

- Jälgib teiste tegevust digikeskkonnas (RSS, blogid, fotod).
- Loob enda digitaalse identiteedi ja talletab oma materjale veebikeskkonnas.
- Jagab omaloodud materjale erinevates keskkondades.
- Tegeleb järjepidevalt ja süstemaatiliselt eneseväljendusega digikeskkonnas, arhiveerib oma digitaalse loomingut.

3.4. Kutsealase info kogumine ja analüüsimine.

- Kogub ainealaseid andmeid ja materjale.
- Kogub oma töö efektiivsuse tõstmiseks andmeid ja materjale.

IV Digiühiskonna kodanikuna käitumine.

4.1 Digivahendite turvaline, legaalne ja eetiline kasutamine.

- Valib kasutamiseks üksnes legaalse tarkvara ja digisisu. Käitub Internetis eetiliselt, s.h. arvestades digitaalse etiketiga. Vältib Interneti kasutamisel ohte enda identiteedile ja andmetele.
- Viitab ja refereerib nõuetekohaselt.

V Õpetaja professionaalne areng digiajastul.

5.1 Osalemine praktikakogukondades/võrgustikes.

- Külatab regulaarselt praktikakogukonna/võrgustiku veebikeskkonda.

3. UURIMISTÖÖ METOODIKA

Kolmandas peatükis antakse ülevaade uurimistöo metoodikast, eesmärkidest, valimi moodustamisest ja selleks seatud tingimustest. Põhjendatakse meetodi valikut ja kirjeldatakse protseduuri.

3.1. Uurimistöo eesmärk ja uurimisküsimused

Uurimistöo probleemist ja eesmärkidest lähtuvalt püstitati uurimisküsimused:

Käesoleva uurimuse eesmärgiks oli välja selgitada Tiigrihüppe SA poolt 2010.-2011. a loodud ja 2010.-2014. a läbiviidud koolitustel osalenute võimalused IKT vahendite kasutamiseks oma tööalases tegevuses ja arengus, omandatud pädevused ning analüüsida nende rakendumist lasteaia õppe- ja kasvatustegevuses.

Uurimistöo probleemist ja eesmärkidest lähtuvalt püstitati uurimisküsimused:

4. Milliseid IKT vahendeid ja tarkvara on õpetajatel oma töökohal võimalik kasutada?
5. Kuidas õpetajad hindavad enda oskusi kontoritarkvara ja kursustel tutvutud programmide kasutamisel?
6. Kuidas kursustel omandatud on rakendatud õppe- ja kasvatustöös?

Uurimise tulemused annavad ülevaate lasteaedade IKT vahendite hetkeseisust, koolituste kasutegurist ja infotehnoloogia kasutamisest õppe- ja kasvatustöös.

3.2. Uurimismeetodi kirjeldus ja valiku põhjendus

Uurimismeetodiks valiti kvantitatiivne meetod ning viidi läbi kirjalik küsitlus. Nimetatud meetod valiti seetõttu, et see on efektiivne olukorra kaardistamiseks. Kvantitatiivset uurimust iseloomustab eesmärk saada võimalikult palju objektiivseid empiirilisi andmeid piiritletud objektide kohta, materjalide kogumiseks kasutatakse üldjuhul standardiseeritud ankeete. Järeldused tulemuste kohta tehakse uurimismaterjali statistilise analüüsi põhjal, kasutades tunnuste aritmeetilisi keskmisi. (Hirsijärvi & Huttunen, 2005, 179.)

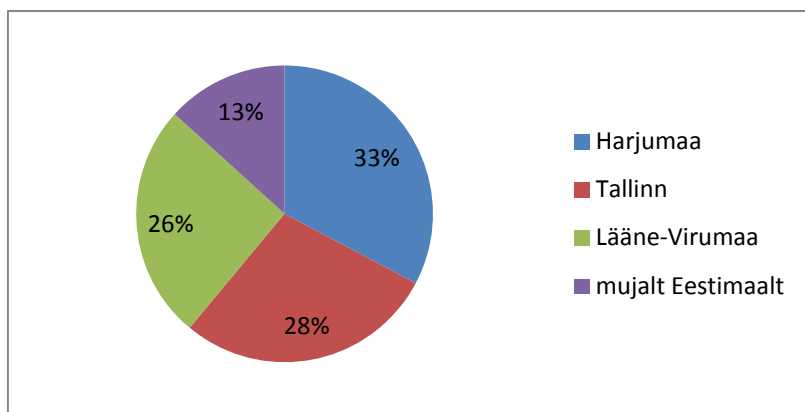
Küsitluse vormistamiseks ja läbiviimiseks kasutati Google Form'i, mis on veebipõhine küsitluste koostamise programm andmete kogumiseks interneti teel. Veebipõhise küsitlusvormi kasuks otsustati, kuna koolitustel osalenud on mitmest erinevast

maakonnast. Veebipõhine küsimustik ja andmetöötlus on nii aja- kui ka eelarveressursi kokkuhoid.

Käesoleva uurimuse sihtgrupiks oli õpetaja, kes oli osalenud Tiigrihüppe SA IKT-alastel koolitustel. Huviobjektiks sai tema toimetulek ja oskused ning huvitatus kasutada IKT vahendeid lasteaia õppe- ja kasvatustöös. Samuti oli oluline välja selgitada lasteaedade tehniline baas, mis tagab õpetajate võimalused ja huvitatus IKT vahendeid kasutada. Kuna küsitluses osalenud õpetajad olid kõik osalenud vähemalt ühel IKT-alasel koolitusel, siis vastavalt uurimisküsimustele koostati alaküsimused, mis puudutasid koolitustel ja ka iseseisvalt omandatud pädevusi.

3.3. Valimi moodustamine ja kirjeldus

Valim moodustati lasteaiaõpetajatest, kes olid osalenud nelja Tiigrihüppe SA koolitaja koolitustel. Valimist jäeti välja lasteasutuste juhid, keda koolitajad teadsid. Küsimustiku valikusse jäeti siiski juhtide ametinimetus sisse kuna nelja aasta jooksul võisid õpetajad oma ametiredelil edasi liikuda. Koolitajad, kellelt õpetajate e-posti aadressid saadi, olid viinud kontaktkoolitusi läbi Tallinna üldhariduskoolide arvutiklassides ja Harjumaa lähivaldade erinevate koolide arvutiklassides ning Jäneda kooli arvutiklassis. Osa koolitustest toimus e-õppena, mis viidi läbi Koolielu portaalis.

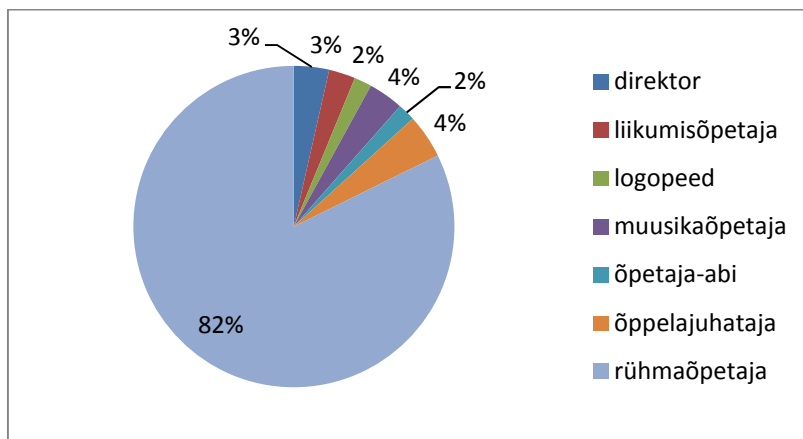


Joonis 2. Koolitusel osalenute jagunemine elukoha järgi (n=113)

Küsitlus saadeti laiali 383 lasteaednikule kes olid koolitustel osalenud. Vastuseid laekus 113, mis on 30% ankeedi saanutest.

Paikkonniti jagunesid vastajad järgmiselt: kõige enam vastuseid 32.7% tuli Harjumaalt, üpris võrdväärselt Tallinnast, 28.3% ja Lääne-Virumaalt, 25.7% ning ülejäänud mujalt Eestimaalt 13.3%. Nendeks paikkondadeks osutusid Viljandimaa, Pärnumaa, Tartumaa, Läänemaa ja Raplamaa.

Vastanutest 93 olid rühmaõpetajad, kuid vastuseid tuli ka 4 muusikaõpetajalt, 3 liikumisõpetajalt, 2 õpetaja-abilt ning 2 logopeedilt. Direktorina ja õppealajuhatajana määratlesid end 9 vastajat.



Joonis 3. Koolitusel osalenute jagunemine ametite järgi (n=113)

3.3. Uurimisprotseduuri ja andmetöötamise meetodite kirjeldus

Vastavalt uurimisprobleemile töötati välja küsimustik (LISA 1). Küsimustik sisaldas valikvastustega-, hinnangulisi- ja avatud küsimusi. Mitme küsimuse juures paluti ankeeteritaval oma arvamusi põhjendada ning iga küsimustebloki lõpus oli võimalus vastajatel veel kirjutada oma mõtteid, kui sooviti midagi lisaks öelda. Küsimusi oli ankeedis kokku 55 ja need olid jagatud kuueks valdkonnaks:

1. IKT vahendid lasteaias - rühma ja lasteaia varustatus IKT vahenditega. Uuriti, millised IKT vahendid on rühmas olemas igapäevaseks kasutamiseks ja millised vahendid ühiseks kasutamiseks terve lasteaia personali tarbeks. Küsiti, kas kasutatakse ka mõnda isiklikku seadet ja paluti anda üldine rahuloluhinnang IKT vahendite olemasolu kohta rühmas (6 küsimust).

2. Õpetaja pädevused loetletud programmide kasutamisel - õpetaja isiklik hinnang põhilise kontoritarkvaraga (tekstitöötlus-, tabeltöötlus-, fototöötlusprogramm, esitluse loomise tarkvara, joonistusprogramm) toimetuleku kohta skaalal 1-5 ni. (7 küsimust).

3. Loovus ja IKT – veebimaterjalide isiklik kasutamine õppe- ja kasvatustöös lastega ning IKT kasutamise olulisus õppe- ja kasvatustöös lastega, kus esimesele osale küsimustest anti hinnang, kui tihti kasutatakse veebis leiduvat ja teisele osale küsimustest anti olulisushinnang sõnastatud eesmärkidele, kas on väga oluline või üldse mitte oluline (14 küsimust).

4. Suhtlemine ja koostöö – milliseid Google vahendeid kasutatakse, kuidas omavahel suheldakse ja tehakse koostööd ning kuidas infot ja ideid ning parimat praktikat jagatakse. Osale küsimustest anti hinnang skaalal 1-5 ni (7 küsimust).

5. Loomine – kas õpetaja on ise loonud õppe- ja kasvatustöö jaoks midagi ja mida on ta loonud koostöös lastega ning kas õpetaja vajab abi või tuge IKT kasutamisel õppe- ja kasvatustöös. Osale küsimustest anti hinnang skaalal 1-5 ni.

6. Tagasisaade Tiigrihüppe SA koolitustele – kas koolitused arendasid oskusi tööks IKT vahenditega, pakkusid ideid ja mis inspireeris nii, et kohe töös kasutati (8 küsimust).

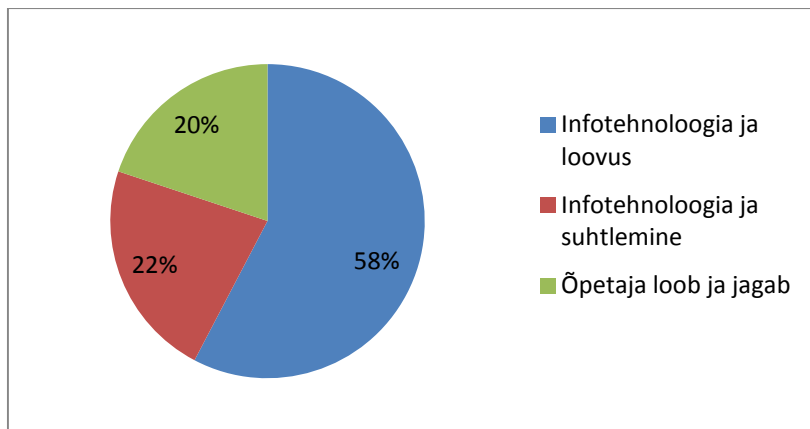
7. Vastaja taustaandmed – lasteaia asukoht, vanus, haridus, tööstaaž, ametinimetus (5 küsimust).

Uurimust tutvustav elektrooniline kaaskiri koos küsimustiku internetiaadressiga saadeti õpetajatele isiklikele meilidele. Kõik kellele küsimustik saadeti, olid naised. Soo määratlemine jäi taustaandmete uurimisest välja, kuna koolitajad teadsid, et osalejateks olid vaid naised. Küsitlus viidi läbi aprillikuu alguses ja vastamiseks anti aega kaheksa päeva. Vastuseid laekus 113, mis on 30% laiali saadetud ankeetidest.

Ankeetküsitluse vastused laekusid Google Drive keskkonda ning programm moodustas automaatselt vastustest esmased kokkuvõtted. Andmete analüüsimiseks ja jooniste loomiseks kasutati Microsoft Office Excel 2007 tabeltöötlusprogrammi.

4. UURIMISTULEMUSED JA ANALÜÜS

Tiigrihüppe koolitusi, milles õpetajad osaleda said, oli 3. Kõik erineva koolituskavaga. „Infotehnoloogia ja loovus lasteaias“ toimus nii kontaktkoolitusena arvutiklassides, kui ka veebipõhisena Koolielu portaalis. „Infotehnoloogia ja suhtlemine lasteaias“ ning „Õpetaja loob ja jagab“ toimusid vaid kontaktkoolitustena arvutiklassides.



Joonis 4. Erinevatest koolitustest osavõtt (n=113)

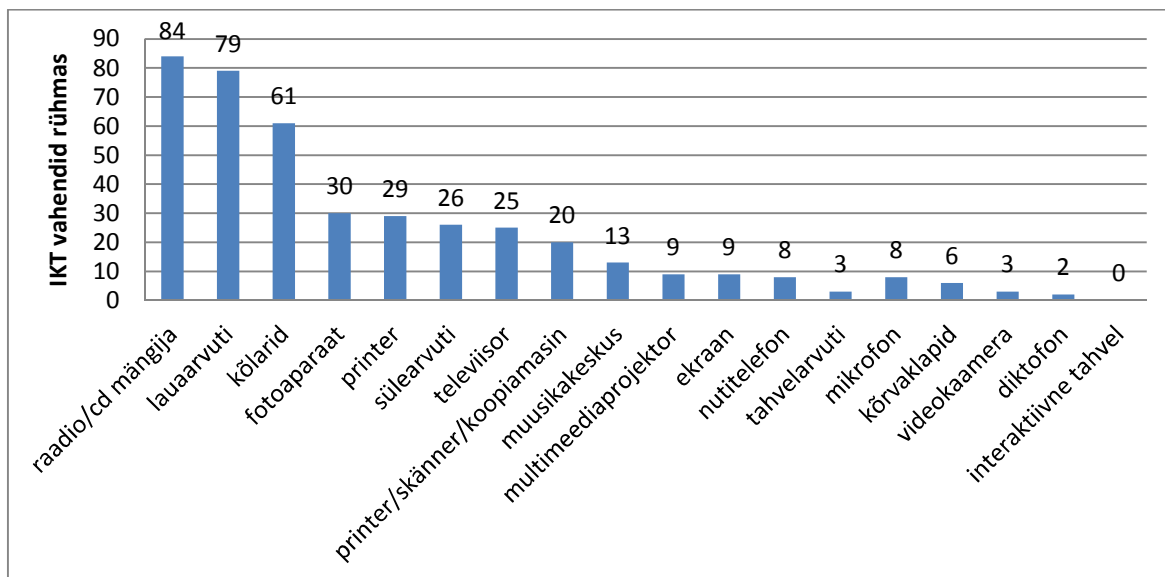
Joonis 4 näitab kolmest koolitusest osavõttu. Kõige rohkem oli vastanute hulgas neid, kes osalenud koolitusel „Infotehnoloogia ja loovus lasteaias“. Vastanuid 90. Järgnes „Infotehnoloogia ja suhtlemine lasteaias“, vastanute arvuga 35. „Õpetaja loob ja jagab“ koolitusel osales 31 vastanut. Sealhulgas nende seast 26 olid osalenud kahel erineval koolitusel ja 9 olid läbinud kõik kolm koolitust. Suur osalenute protsent koolitusel „Infotehnoloogia ja loovus lasteaias“ on seletatav sellega, et see oli üks esimestest, mis välja pakuti ja millel sai osaleda juba 2010. a kevadest alates ning millele pakuti kaks aastat hiljem ka veebipõhist lahendust.

4.1. Riistvara lasteaias

Selles blokis uuriti, millised IKT vahendid on rühmas igapäevaseks kasutamiseks olemas, millised vahendid ühiseks kasutamiseks terve lasteaia personali tarbeks, kas kasutatakse ka mõnda isiklikku seadet ja paluti anda rahuloluhinnang IKT vahendite olemasolu kohta rühmas.

Joonis 5 näitab, millised IKT vahendid on rühmas õpetajatel igapäevaselt olemas. Kõige rohkem on rühmades igapäevaselt kasutada raadio/cd mängija ja lauaarvuti. Veidi üle

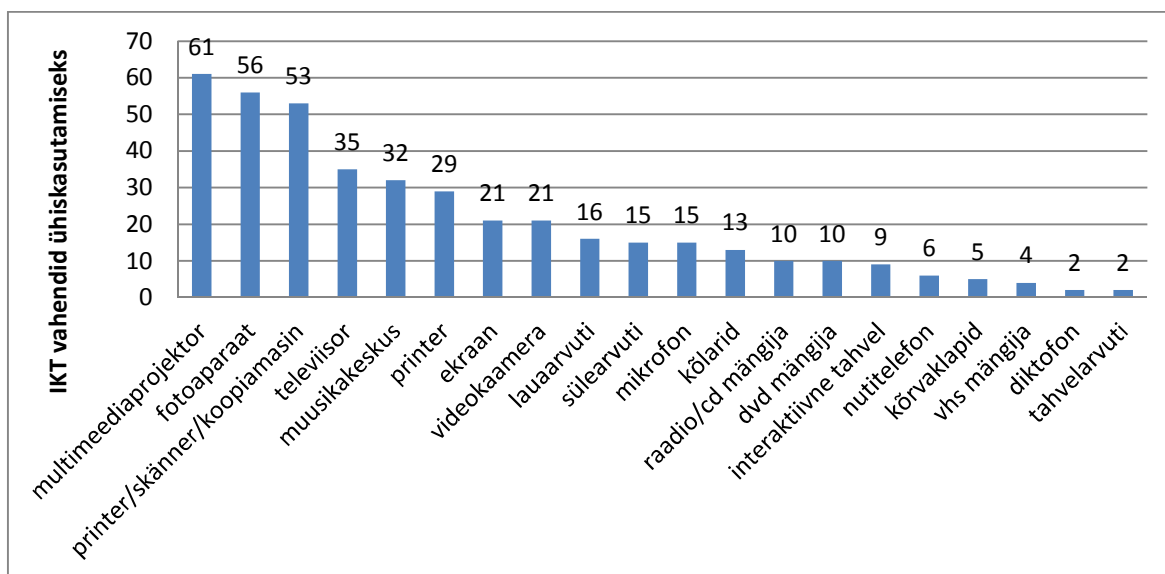
pooltel vastanutest on koos arvutiga kasutada ka kõlarid ja veidi üle veerandi vastanutest on rühmas kasutada ka printer ja fotoaparaat.



Joonis 5. IKT vahendite arv rühmades (n=113)

Vastustest selgus, et peaaegu veerandil vastanutest on rühmas kasutada sülearvuti ning väga vähesel määral on rühmades multimeediaprojektoreid ja ekraane ning muid suuremaid ja pisemaid seadmeid. Küsitluses vastanute seast ei olnud kellelgi rühmas interaktiivset tahvlit.

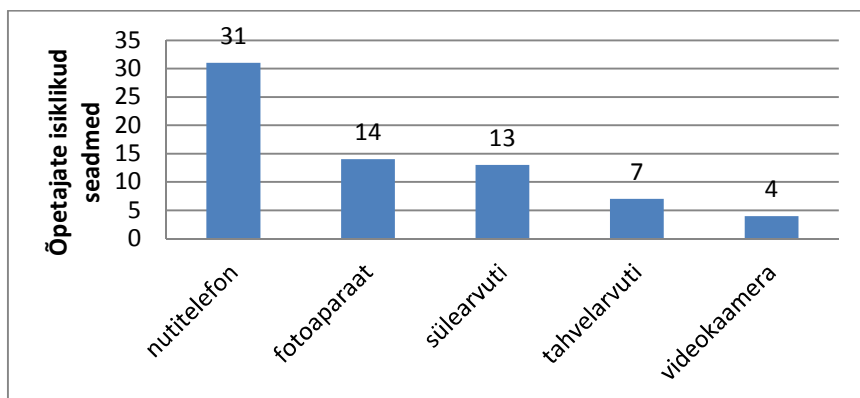
Joonis 6 näitab neid IKT vahendeid, mis õpetajatel on kasutada ülemajaliselt. Enim nimetatuks osutus multimeediaprojektor, fotoaparaat ja printer/skanner/koopiamasin.



Joonis 6. IKT vahendite arv ühiskasutuseks (n=113)

Loetelusse lisandus õpetajate poolt DVD mängija ja VHS mängija. Oli lasteaedu, kus õpetajad saavad kasutada videokaamerat ning 9 lasteaias on ka interaktiivne tahvel.

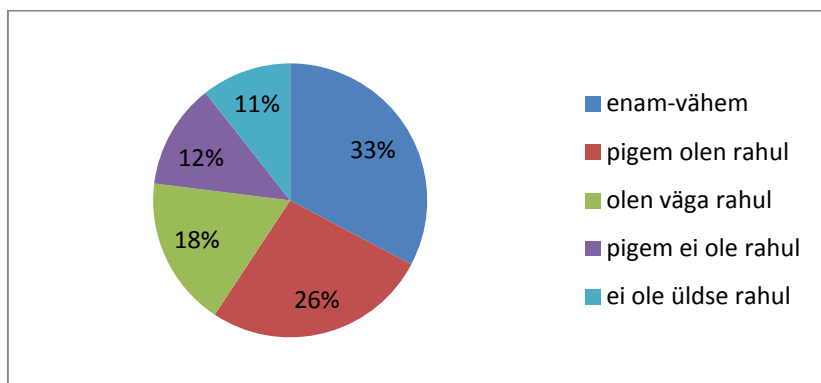
Joonis 7 näitab vastanute isiklike seadmete kasutamist tööl. Õpetajatelt küsiti esmalt, kas nad kasutavad mõnda isiklikku seadet tööl, millele veidi üle kolmveerandi vastasid jaatavalt ja ligi veerand eitavalt. Enim nimetati isiklikest vahenditest nutitelefoni, mida kasutatakse pildistamiseks, info otsimiseks ja diktofonina. Nimetati veel fotoaparaati, sülearvutit, tahvelarvutit ja videokaamerat.



Joonis 7. Õpetajate isiklikud seadmed (n=113)

Siit järeldub, et peaaegu kõik õpetajad saavad põhitöö sooritada enda rühmaruumis, sealt lahukumata, sest esmased IKT vahendid on neil olemas.

Õpetajatelt küsiti üldist rahulolu IKT vahendite olemasolu kohta oma rühmas. Joonis 8 näitab, kuidas see jagunes. Enim vastanutest, ehk veidi üle veerandi, hindasid rahulolu keskmiseks, st. enam-vähem ollakse rahul.



Joonis 8. Rahulolu IKT vahenditega rühmas (n=113)

Väga rahul oli vaid 18% vastanutest. Kui arvestada kokku pigem rahulolnud, väga rahul olnud ja enam-vähem rahul olnud, siis keskmiselt 77% vastanutest on IKT vahenditega oma rühmas rahul.

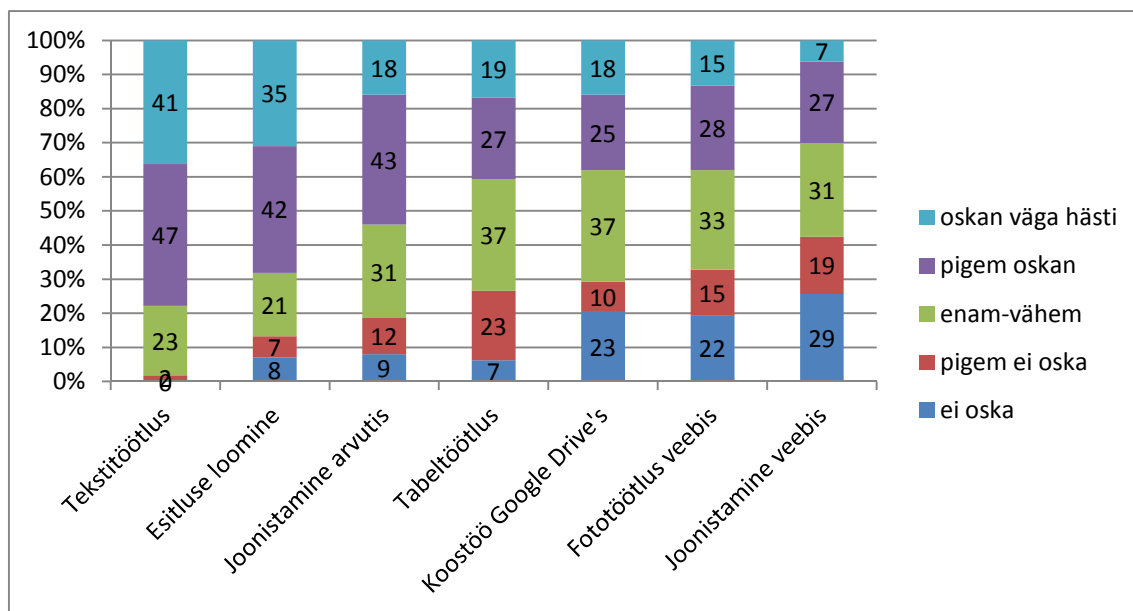
Üldist rahulolu võib seletada sellega, et peaaegu kõigil on rühmas laua-arvuti või sülearvuti ja lisaks ka kõlarid, mis annavad võimaluse õppetöösse integreerida helidega seotud õppematerjale. Peaaegu kõigil on rühmas internetiühendus, mis annab võimaluse kiirelt otsida infot, mida üksteisega jagada, teha koostööd lastevanematega ja kolleegidega, lõimida õppetegevusse õppemänge, harjutusi, teste ja palju muud. Väga oluline on kui arvuti on rühmas, sest see võimaldab tegeleda dokumentatsiooniga ja koos lastega õppetöös loodu salvestamisega või töötlemisega ilma rühmast lahkumata.

Kuna ülemajaliselt kasutuses olevatest vahenditest nimetati kõige enam multimeediaprojektorit ja kui rühmades olevad projektorid sinna juurde liita, võib väita, et kolmveerand vastanutest saab vajadusel kasutada arvutit koos projektoriga, mis annab lisaväärtust õppe- ja kasvatustöösse. Pildi suurendamine seinale tagab õppematerjalist selgema arusaamise, laste parema tähelepanu saavutamise ning tõstab laste motivatsiooni esitatavat jälgida, kuulata ning kaasa rääkida.

Kuna õpetajad nimetasid mitmeid isiklikke seadmeid, mida nad töös kasutavad ja loetletute hulgast osutus arvukamaks nutitelefon ning fotoaparaat, siis võib järeldada, et koos rühmades olevate ja lasteaias ühiskasutamiseks olevate nutitelefoni või fotoaparaatidega on kõikidel õpetajatel võimalik fotografeerida igal võimalikul soovil või vajadusel. Foto on üks lihtsamaid võimalusi enda ja laste tegemisi jäädvustada ja läbi selle oma tööd nähtavamaks teha.

Kuna ühel kursusel õpiti tundma vabavaralise tarkvara Open Office tekstitöötlus- ja esitluse loomise programmi, siis uuriti kuidas õpetajad tulevad toime põhiliste tööks vajalike programmidega. Pakutud valikutes ei piirdutud ainult kursustel tutvutud programmide loeteluga, sest paljudel on kasutada ka litsentseeritud tarkvara. Tuli hinnata enda oskust MS Office või Open Office tekstitöötlus -, tabelarvutus- ja esitluse loomise programmis. Kursustel õpitud programmidest paluti hinnata enda oskust arvutisse installeeritud joonistusprogrammide, veebipõhiste joonistusprogrammide, veebipõhiste fototöötlusprogrammide kohta ja Google Drive tarkvaraga toimetulemise kohta.

Joonis 7 näitab õpetajate toimetulekut loetletud programmides. Kõige kõrgemalt hinnati enda oskusi tekstitöötlusprogrammide kasutamisel ja madalaimalt hinnati enda oskusi veebipõhiste fototöötlus- ja joonistusprogrammide kasutamisel ning töös Google Drive ühistöödokumentides.



Joonis 9. Õpetajate enesehinnang programmidega toimetulemisel (n=113)

Uurimistulemustest selgus, et õpetajad tulevad toime dokumentide loomisega, muudatuste sisseviimisega, kujundavad teksti ja palju muud ning suur osa õpetajatest väitsid, et nad saavad hakkama ka programmi keerulisemate võimalustega. Ei ole ühtegi õpetajat, kes poleks selle programmiga kokku puutunud.

Tekstitöötlusprogrammiga toimetuleku kõrgeim hinnang on seletatav õpetajate töös esmase programmiga, mida neil iga päev vaja läheb, millega tõesti kõik õpetajad kokku puutuvad ja milleta tänapäeval enam hakkama ei saa. Selle programmi kasutamisoskus on iseenesestmõistetav.

Üle kolmveerandi vastanutest hindasid enda oskusi esitluse loomises heaks ja väga heaks. See tähendab, et nad tulevad toime esitluse loomisega ja pooled neist oskavad kasutada ka programmi keerulisemaid võimalusi. Neid, kes ei oska, oli vähe. Siit saab järeldada, et esitluse loomine õppematerjalina ei tohiks õpetajatele raskusi valmistada.

Oskus kasutada arvutisse allalaetud joonistusprogramme sai kõrgema hinnangu kui oskus kasutada veebipõhiseid joonistusprogramme. Üllatuseks on lausa kolmandiku vastanute

hinnang veebipõhiste fototöötlus- ja joonimistussprogrammide kohta, kus nad väidavad, et nad pigem ei oska või üldse ei oska. Pooled neist ei ole neid programme üldse kasutanud. Seda saab seostada sellega, et just see osa õpetajatest ei osalenud koolitusel „Infotehnoloogia ja loovus lasteaias“ ning iseseisvalt pole satunud neid programme õppima.

Tabeltöötlusprogrammiga toimetulekut hindavad üle poolte õpetajatest heaks ja väga heaks, mis tähendab, et nad saavad hakkama ja osa neist tulevad toime ka keerulisemate programmi võimalustega. Vaid 7 õpetajat pole seda kunagi kasutanud.

Kursuse „Infotehnoloogia ja suhtlemine lasteaias“ üheks suurimaks teemaks oli dokumentide loomine, jagamine ja koostöö Google Drive keskkonnas. Veerand vastanutest hindasid toimetulekut keskkonnas minimaalseks, saavad hakkama lihtsamate nõuetega ehk täidavad kellegi loodut ja jagatut. Teine veerand hindasid end hästi ja väga hästi hakkamasaavaks, mis lubab järeldada, et see osa vastanutest on kõik sellel koolitusel osalenud ja töö seal keskkonnas pole võõras.

Kokkuvõtvalt saab öelda, et üle poole vastanutest on teadlikud Google Drive ühistöökeskkonnast ja oskavad seal vajadusel tööd teha, kuigi osa neist pole koolitusel käinud. Keskkonnas toimetamine on võimalik iseseisvalt ära õppida.

4.2. Loovus ja IKT

Selles blokis uuriti, kas õpetajad kasutavad veebis leiduvat oma töös lastega ja küsiti hinnangut IKT kasutamise olulisuse kohta õppe- ja kasvatustöös.

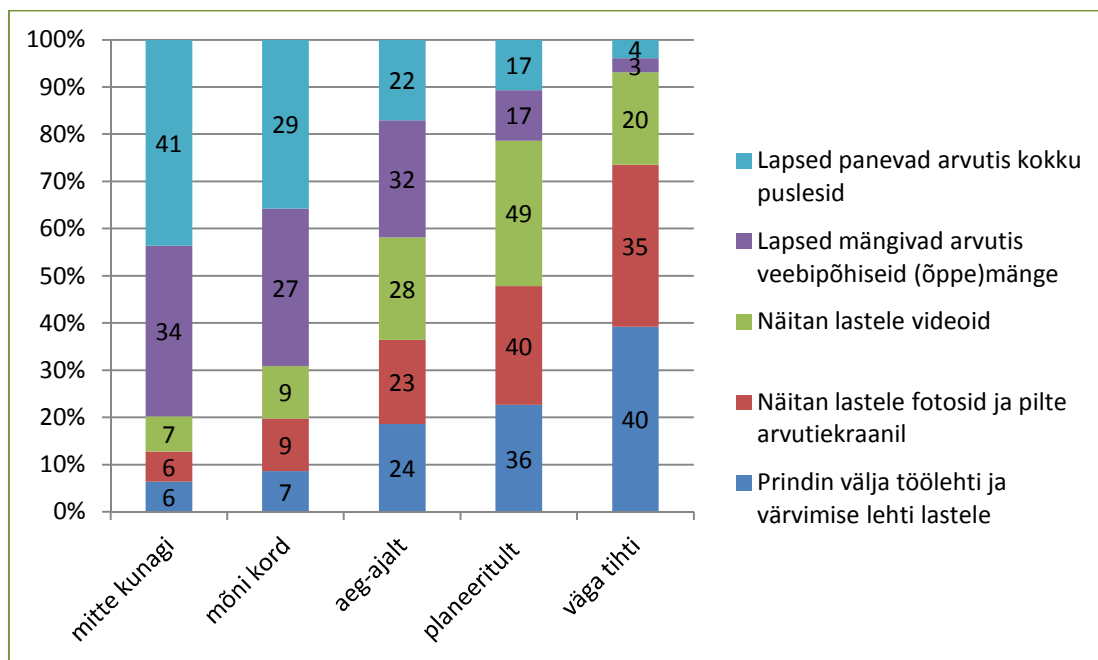
Joonis 8 näitab milliseid veebipõhiseid materjale õpetajad oma töös kõige rohkem kasutavad ja kui tihti kasutavad.

Uurimistulemustest selgus, et kõige enam prinditakse välja töölehti ja värvimise lehti lastele, kasutatakse fotode ja piltide näitamist ning videote näitamist õppetöös. Rohkem kui veerand vastanutest väitsid, et teevad seda enamjaolt planeeritult ja samapalju vastanutest väitsid, et nemad kasutavad seda võimalust lisaks planeeritule veel ka väga tihti ja spontaanselt.

Nende osakaal, kes mitte kunagi ei kasuta fotosid ega videosid õppetöös ning ei prindi välja kunagi töölehti ega värvimise lehti lastele, oli vastanute hulgas väga vähe. Põhiline

põhjus, miks seda ei saa teha, oli võimaluste puudumine. Kuigi enamuses lasteaedades on olemas printerid või kontorikombainid õpetajate toas, siis sinna minekut peetakse tülikaks. Uurimusest selgus, et printerit oma rühmas polnud üle pooltel vastanutest.

Arvutis või veebis olevate õppemängude ja puslede kohta vastas peaaegu kolmveerand, et mitte kunagi ei mängi lapsed lasteaias arvutis. Õpetajaid, kes seda võimalust õppetöös lastega planeeritult kasutavad on väga vähe, alla veerandi.

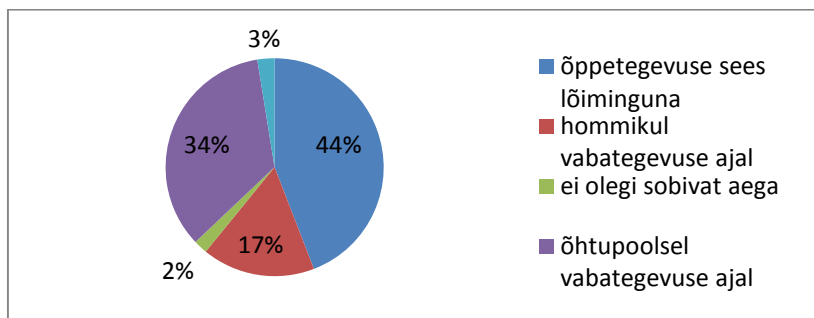


Joonis 10. Veebis oleva õppematerjali kasutamine õppe- ja kasvatustöös (n=113)

Kokkuvõtvalt võib öelda, et õpetajad on valinud lihtsama võimaluse, ainult esitlemise fotode, piltide ja videote näol. Kasutegurilt parema, õppemängude mängimise või puslede arvutis kokkupanemise kasutamine õppetegevustes ei ole nii hästi kasutust leidnud, kuigi koolitusel „Infotehnoloogia ja loovus lasteaias“ tutvuti põhjalikult nii arvutisse installeeritud õppemängudega, veebipõhiste mängudega, pusledega ja loodi ka ise puslesid.

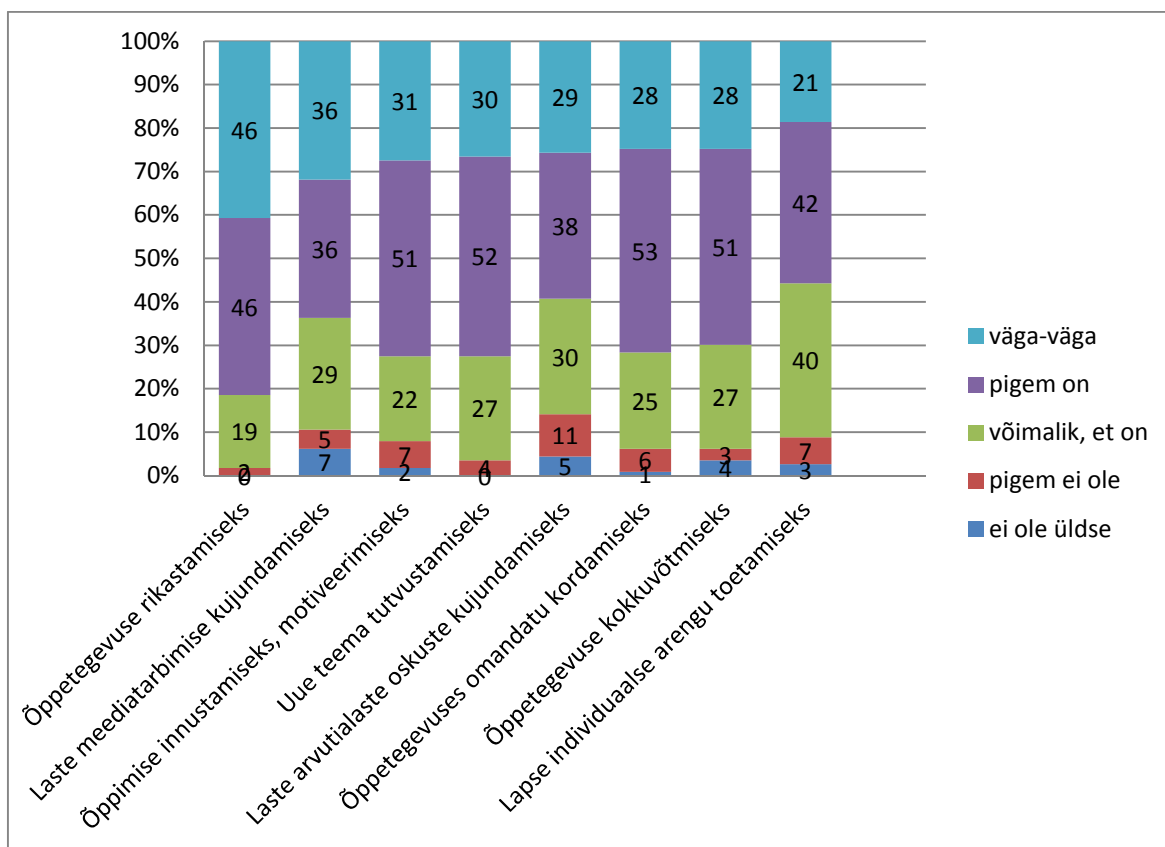
Õpetajatelt küsiti, milline aeg on parim IKT kasutamiseks õppe- ja kasvatustegevuses lastega. Joonis 11 näitab õpetajate arvamust parimale ajale päevakavas, millal võiks kasutada IKT õppetöös. Valida sai mitut väidet ja enim arvati, et parim aeg IKT-d kasutada on õppetegevuse sees lõimisinguna ja ka õhtupoolne aeg vabategevuste ajal. Neli õpetajat arvasid, et sellist aega ei olegi ja mõned õpetajad kirjutasid kommentaarikasti oma mõtted, mis olid järgmised: lapsed rühmas on veel nii väikesed, et nendega koos ei pea

vajalikuks arvutit kasutada; siis võiks kasutada, kui rühmas on vaid 1-2 last; parim aeg on siis, kui on vaja laste küsimustele vastuseid leida.



Joonis 11. IKT kasutamise parim aeg päevakavas (n=113)

Järgnevalt paluti õpetajatel mõelda kui olulised on allpool olevad väited. Joonis 12 näitab hinnangute jagunemist vastajate vahel.



Joonis 12. Õpetajate hinnangud esitatud väidetele (n=113)

Ligikaudu veerand vastajatest nimetasid väga-väga oluliseks IKT kasutamist õppetegevuse rikastamiseks, laste meediatarbimise kujundamiseks, õppimise innustamiseks ja

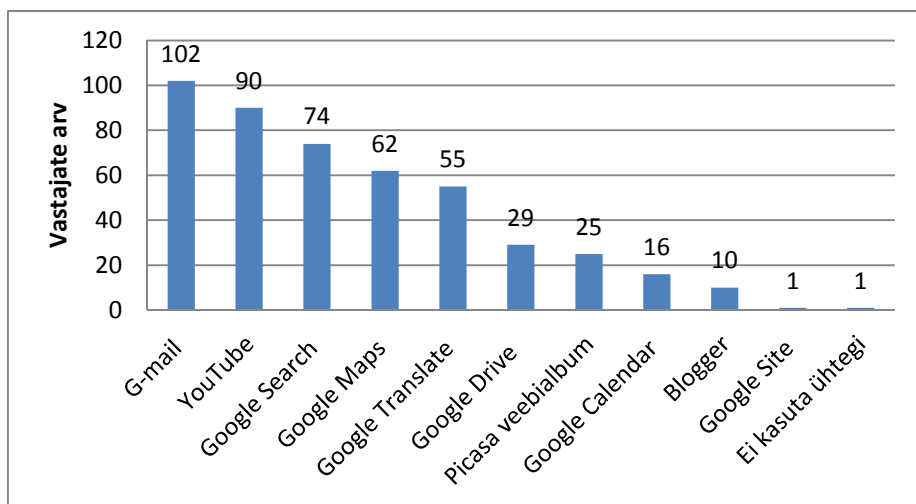
motiveerimiseks, uue teema tutvustamiseks, laste arvutialaste oskuste kujundamiseks ja õppetegevuses omandatu kordamiseks. Pigem oluliseks pidas kõiki väiteid rohkem ka ligikaudu veerand vastajatest.

Kõige madalama hinnangu sai lapse individuaalse arengu toetamine. See oli üllatav, sest lapsele, kellele on vaja ehk milleski pakkuda järeleaitamist, võiks õpitu kordamiseks, arusaamiseks ja harjutamiseks võimaldada kasutada arvutis olevaid programme ja õppematerjali. Arvuti vahendusel saab lapsele midagi teise nurga alt selgitada, mälu ja mõtlemist arendada. Uurimusest selgus, et enamus õpetajaid peavad siiski oluliseks IKT kasutamist õppetegevustes.

4.3. Suhtlemine ja koostöö

Aeg-ajalt on mõne teema jaoks vaja lisainformatsiooni, et tegevust sisukamaks ja põnevamaks lõimida, faktidele kinnitust saada või laste küsimustele vastuseid otsida. Töökeskonnas on vaja suhelda kolleegide- ja lastevanematega, teha koostööd oma majas või majast väljaspool.

Kuna koolituse „Infotehnoloogia ja suhtlemine“ sisuks oli Google erinevate toodetega tutvumine ja töö, siis siinne blokk annab ülevaate kui aktiivselt midagi kasutama hakati või on iseseisvalt kasutama hakatud. Joonis 13 näitab vastajate eelistusi.



Joonis 13. Google vahendid (n=113)

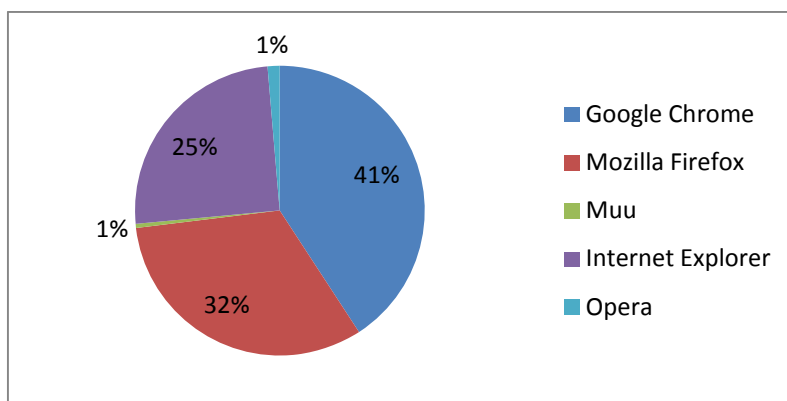
Google konto on peaaegu kõigil vastanutest, mida saab järelada e-posti teenuse G-mail kasutajate järgi. Üle poole vastajatest kasutavad YouTube keskkonda, Google otsingut, Google kaarte. Kasutust on leidnud ka Google Translate. Vaid veerand vastajatest kasutavad Google Drive keskkonda ja Picasa veebialbumit. Google Drive kasutamist nii vähesel määral saab seletada koolitustel osalenute arvuga. Küsitlusele vastanute seast veidi üle veerandi olid osalenud koolitusel „Infotehnoloogia ja suhtlemine lasteaias“. Siit saab järelada, et koolitusel osalenutest peaaegu kõik asusid seda keskkonda kasutama. Kõige vähem küsitlustele vastanute seast kasutatakse Blogi ja praktiliselt üldse ei kasutata Google kodulehe tegemise võimalust.

Uuringu tulemustest võib järelada, et neid Google teenuseid kasutatakse aktiivsemalt, mis on seotud igapäevaeluga või kuhu inimesed internetiotsingutega niigi satuvad. Õpetajad väitsid eespool, et kasutavad palju veebis olevaid pilte ja videosid (vaata Joonis 10), millest võib järelada, et video, laulu ja muusikapala otsimisel satutakse enim YouTube keskkonda.

Koolitusel tutvuti ka Blogi loomisega ja nii vähene vastanute arv, kes Blogi kasutab, on üllatus. Blogide keskkondadesse satutakse samuti tihti Google otsinguga, nii et see pole õpetajatele võõras. Järeldus on, et lasteaiaõpetajate seas ei ole Blogi loomine ja pidamine vajadust leidnud.

Kuna koolitusel „Infotehnoloogia ja suhtlemine“ Google toodetega tööks soovitati kasutada veebilehitsejaid Google Chrome või Mozilla Firefox, siis uuriti vastanute eelistusi.

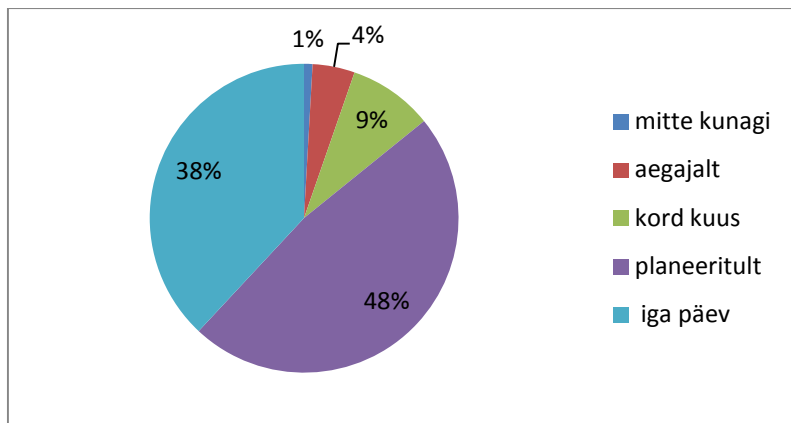
Joonis 14 näitab, milliseid veebilehitsejaid eelistati. Kuna valida sai mitut, siis võis märgistada ka mitu valikut.



Joonis 14. Veebilehitsejate eelistused (n=113)

Suurem osa vastanutest eelistab veebilehitsejat Google Chrome, kuid kasutatakse paralleelselt ka veebilehitsejat Mozilla Firefox. Internet Explorerit kasutatakse vähem ja hoopiski ei tunta Operat.

Järgnevalt küsiti hinnangut kui tihti otsitakse internetist infot ja mida otsitakse. Joonis 15 näitab vastanute jagunemist otsimistihteduse kohta.



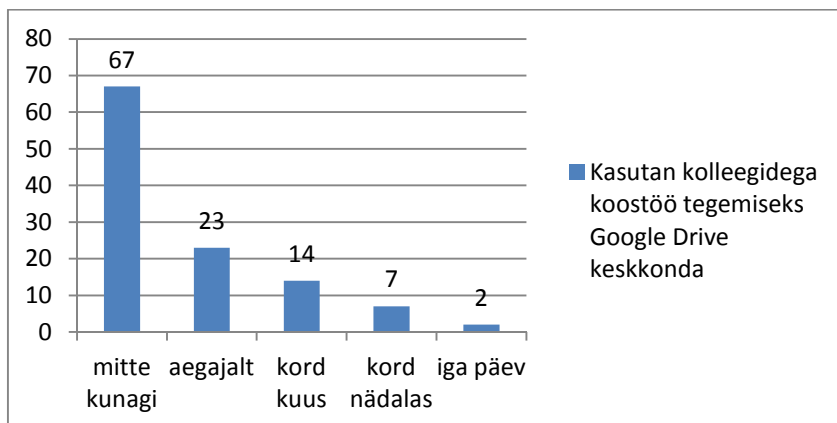
Joonis 15. Info otsimine internetist (n=113)

Uuringust selgus, et peaaegu pooled otsivad internetist midagi oma töö jaoks planeeritult ja regulaarselt kord nädalas. Iga päev ja isegi mitu korda päevas kasutavad internetiotsingut veidi rohkem kui veerand vastanutest. Väga väike osa kasutab internetiotsingut kord kuus või aegajalt. Otsiti igasugust infot oma töö jaoks, ideid kunstitööde jaoks, töölehti ja teemakohaseid tekste, luuletusi, pilte, meisterdamisideid, nõuandeid käitumisele, kasvatusteaduslikke artikleid, fakte oma teadmiste kinnitamiseks, videoid, luuletusi, nädala teemasid jne.

Kuna koolitusel „Infotehnoloogia ja suhtlemine“ oli kõige tähtsamal kohal ühistöö Google Drive dokumentidega, siis sooviti teada kas koolitusel osalejad on seda keskkonda kasutama jäänud. Joonis 16 näitab vastanute Google Drive keskkonna kasutamist. Vastanutest üle poole väitis, et nad ei kasuta Google Drive keskkonda mitte kunagi. Seda võib seletada koolitusel mitteosalemisega kuna vastaval koolitusel osales vaid veidi üle veerandi (vaata Joonis 4) küsitlusele vastanutest.

Ülejäänud vastajad, kes mingi aja tagant kasutasid, lisasid et kasutavad Google Drive keskkonda arenguveestlustele registreerumiseks, erinevate materjalide kogude jaoks, mida

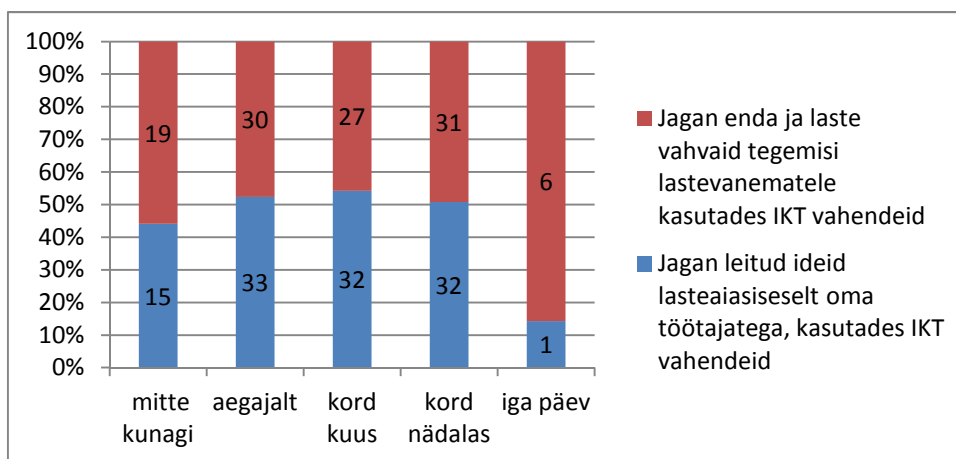
paarilise või kolleegiga jagada ning ühiselt kasutada, dokumentidega tööks ja piltide jagamiseks, ürituse kava koostamiseks, nädalaplaani ja koolivalmiduskaardi koostamiseks.



Joonis 16. Koostöö Google Drives (n=113)

Kokkuvõtvalt võib järeldada, et Google Drive keskkond on kasutuses vähesel määral ja koolitusel osalenud ei ole keskkonna võimalustega haaranud kaasa kolleege.

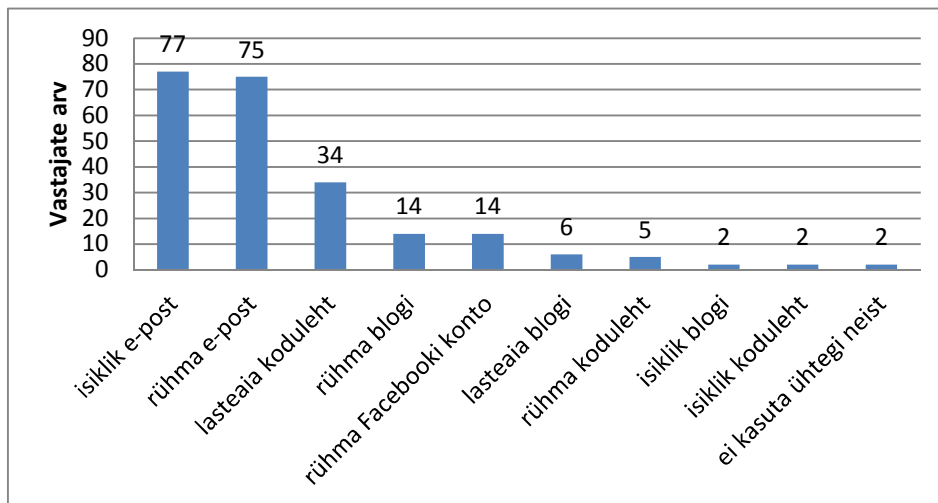
Õpetajatelt küsiti, kas nad jagavad oma ideid, vahvaid tegemisi ja leide kolleegidega ja lastevanematega IKT vahendeid kasutades ja paluti mõelda kui tihti nad seda teevad. Joonis 17 näitab vastanute jagunemist ja üksteisele jagamist. Igapäevaselt on info jagajaid IKT vahendeid kasutades vähe. Kuid aegajalt ja kord kuus ning kord nädalas jagatakse üpris tasavägiselt nii lastevanematele kui kolleegidele. Kuid leidis ka õpetajaid kes mitte kunagi ei jaga kolleegidele ega lastevanematele IKT vahendeid kasutades midagi.



Joonis 18. Jagamine kolleegidega ja lastevanematega (n=113)

Keskkonnad valikuks, mida õpetajad kolleegidele ja lastevanematele jagamiseks kasutavad, olid: isiklik ja rühma e- post, isiklik ja rühma blogi, lasteaia blogi, isiklik koduleht, rühma koduleht, lasteaia koduleht, rühma Facebooki konto või ei kasutata ühtegi neist loetelust.

Vastajatest suurem osa kasutavad isiklikku e-posti ja ka rühma e-posti. Lasteaia kodulehte nimetasid vaid veidi üle veerandi vastajatest. Rühma blogi kasutajaid ja Facebooki konto kasutajaid oli mõlemaid 14. Lasteaia blogi ja rühma kodulehte nimetati väga vähe.



Joonis 19. Info jagamise keskkonnad (n=113)

Uuringust selgus, et ligi kolmveerand, ehk 75% vastajatest omab ka rühma e-posti, mille vahendusel infot jagab. Kuigi oli nimetatud ka rühma blogi ja lasteaia blogi, siis seda kasutatakse väga vähe.

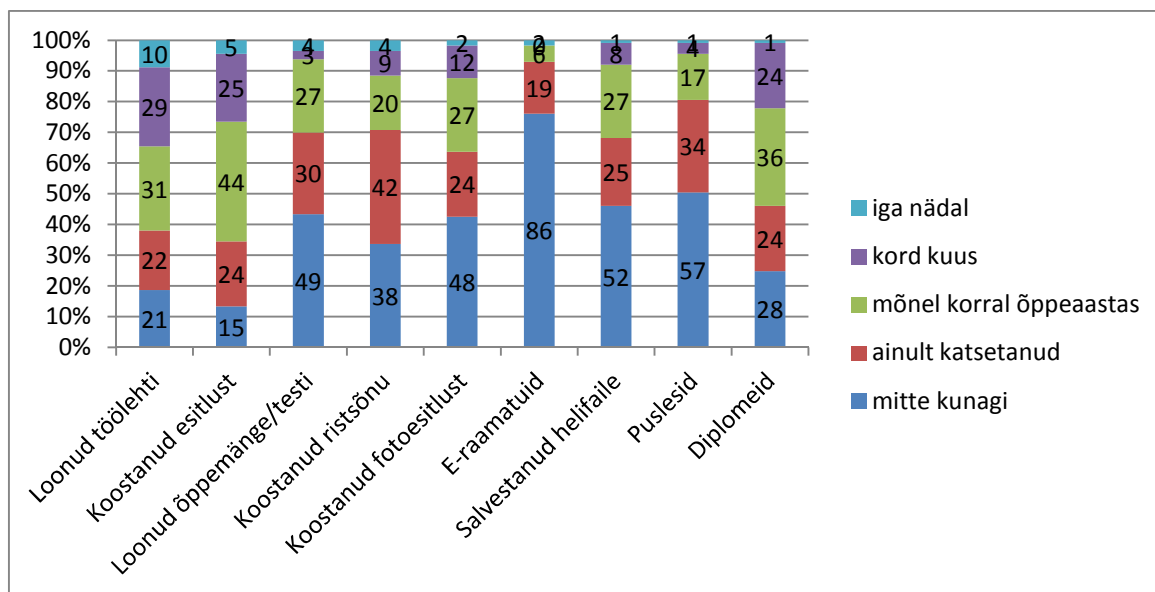
Õpetajad lisasid kommentaaridesse oma mõtteid. Näiteks: Kirju saadan isiklikust postkastist, kus on tehtud lapsevanemate aadresside kaust. Ei kasuta töö e-posti sellepärast, et see on kõigile kättesaadav. Internetis peab olema konkreetsust ja privaatsust. Leian, et kõik need FB kontod rühmade kohta ja avalikud piltide välja panemised seal ei ole turvalised. Sellepärast seda Facebooki väldin. Pilte laen üles isiklikku pildikeskkonda, mis on paroolidega kaitstud, et kõik neid ei näpi. Kasutame lasteaiasiseselt ja vanematele jagamiseks ka Eliis internetipõhist keskkonda. Õpetajate vahel jagatakse infot lasteaiasisese listi kaudu. IKT vahendeid kasutame peamiselt teadetatavli info jagamiseks. Tegemiste kohta anname ülevaate ja tagasiside õhtul, kui lapsevanem tuleb

lapsele järgi. Kirjutades võivad lapsevanemad erinevalt asju tõlgendada ja emotsiooni kirja teel ei edasta!

4.4. Loomine

Väga paljud õpetajad koostavad oma töö jaoks lisamaterjali. Siinses blokis uuriti õpetajatelt, kas nad on midagi loonud ja kuidas nad loodut hoiavad ning kas nad midagi ka lastega koos loonud on.

Joonis 19 näitab õpetajate keskmist hinnangut oma tegevusele.



Joonis 20. Õppematerjalide loomine IKT vahendeid kasutades (n=113)

Kõige sagedamini luuakse midagi mõnel korral õppeaastas ja need on töölehed, esitlused ja diplomid. Väga suur osa vastanutest ei ole loonud kunagi E-raamatut kuid päris suur osa vastanutest ei ole loonud ka õppemängu, fotoesitlust, helifaile, puslesid. Tasavägine on vastanute arv kes on kõike kord katsetanud.

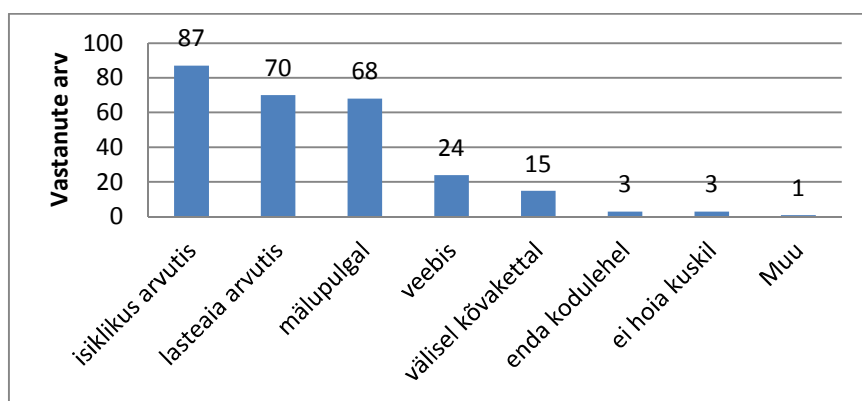
Küsitlusele vastajate puhul on see seletatav sellega, et koolitusel „Õpetaja loob ja jagab“ on oluliselt vähem osaletud kui teistel koolitustel. Samas on huvilistel alati võimalus kõike õppida ise.

Järgnevalt paluti õpetajatel loetleda, mida nad on lastega loonud. Vastused vabas vormis olid järgnevad: Paar aastat tagasi tegime lastega piksillatsiooni. Ühe e-raamatu koolieelikutega. Jutustavat pilti. Programmeerinud (peamiselt lego wedo). Fotoesitlust,

lindistatud juttu. Esitluse Photostoryga. Lapsed on fotoaparaadiga teinud pilte ja oleme neist kokku teinud esitlused ja läbi printimise veel ka näituse. Animatsiooni, lindistanud juttu. Laste joonistatud piltidest multika. Kasutasin fotoaparaati, tõmbasin pildid arvutisse ja Movie Makeri abil koostasime multika. Fotoesitlus Eestimaast. Olen lindistanud laste jutustatud muinasjutte.

Paluti kommentaari, mis on olnud takistuseks kui pole midagi loonud. Lausa 15 korral mainiti, et takistuseks on tehnilise baasi puudumine, arvutid on vanad. Ei oska ja kõik on ununenud kirjutati 13 korral. Ajanappus oli kolmandal kohal ja sai märkimisi 8. Kirjutati ka, et pole olnud vajadust, sest veebis on palju leida. Ühel korral väideti, et takistuseks on inglise keele mitteoskamine.

Kui midagi luuakse, on loodut vaja ka kuskil hoida. Järgnevalt uuriti kus õpetajad oma loodud materjale hoiavad. Joonis 20 näitab vastanute valikuid.



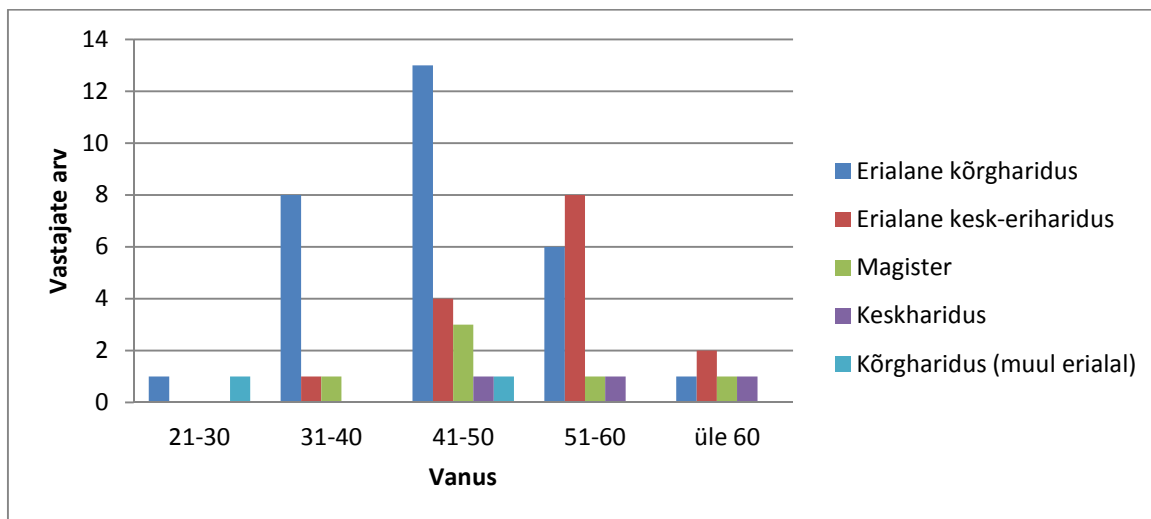
Joonis 21. Vahendid või keskkonnad kus hoitakse enda materjale (n=113)

Vastustest on näha, et põhiline koht kus õpetajad oma loodud hoiavad on isiklik arvuti. Üle poolte vastanutest hoiavad oma loodud materjale lasteaia arvutis või mälupulgal. Veebis oma materjalide hoidjaid oli alla veerandi vastajatest. Välist kõvaketast kasutavad vähesed ja enda koduleht on lausa olematu.

Järgnevalt küsiti, kas vajaksite abi või tuge, et kasutada IKT vahendeid õppetöös. Vastanud jagunesid peaaegu pooleks. 55% väitsid, et ei vaja tuge, 45% vastanuid väitsid, et vajaksid tuge IKT rakendamisel õppe- ja kasvatustöös. Õpetajaid, kes väitsid, et vajavad tuge, oli arvuliselt 55. Tuge mittevajavaid oli arvuliselt 58.

Joonis 21 näitab IKT toe vajadust vanuse ja hariduse lõikes. Enim soovisid IKT tuge vanuses 41-50, 31-40 ja 51-60 olevad õpetajad, kellel on erialane kõrgharidus. Erialase

kesk-eriharidusega õpetajatest vajasisid enim IKT tuge vanusevahemikus 51-60 ja 41-50 olevad õpetajad. Selline jagunemine on ehk seletatav sellega, et nende õpetajate õpingute ajal koolis veel arvutialast õpet ei olnud.



Joonis 22. IKT toe vajadus vanuse ja hariduse lõikes (n=55)

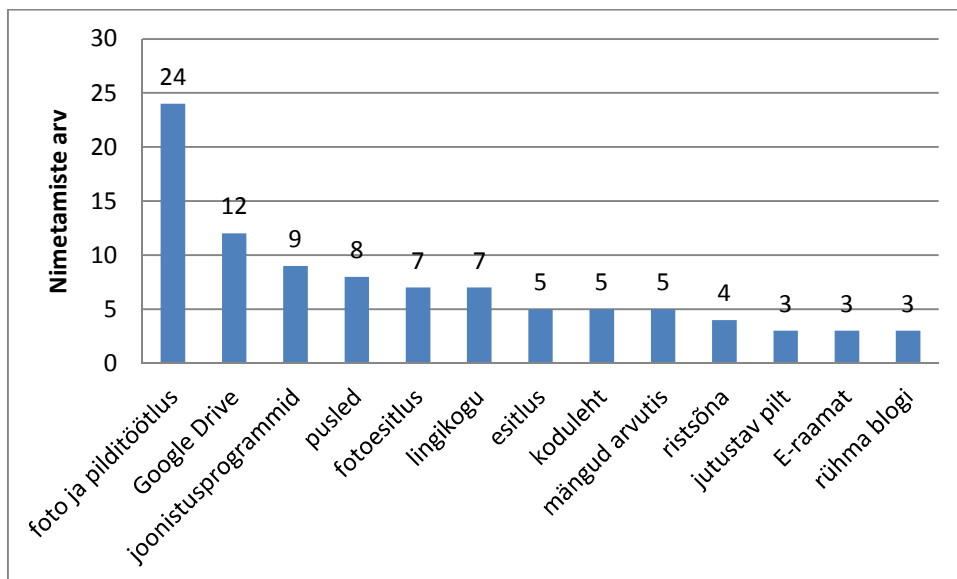
Kommentaaries märkisid mitmed õpetajad, et pole oskusi ja kirjutati, millist tuge nad ootaksid. Nimetati olemasolevate oskuste täiendamist lausa 9 korral, mõne uuema programmi õpetamist 5 korral, uut koolitust 3 korral, ideid ja näpunäiteid kuidas siduda IKT õppetööga 3 korral, aegajalt tehniliste probleemide korral abi, Libre Office koolitust, tuge ja julgustust arvutiprogrammide kasutamisel, kuidas leida materjale lihtsamalt, kuidas koostada töölehti, infotehnoloogi abi ja teksti- ja tabelitöötlust.

4.5. Tagasisaade Tiigrihüppe SA koolitustele

Peaaegu kõik küsitluses osalejad kinnitasid, et koolitused arendasid tööks vajalikke IKT oskusi. Pooled vastanutest said palju ideid ja teine pool väitis, et alati saab mõne idee.

Kommentaari lahtrisse paluti nimetada midagi, mis koolitusel enim inspireeris ja mida kohe mindi kasutama. Joonis 22 näitab õpetajate vastuseid. Enim kasutati foto ja pilditöötlusprogramme ja oldi väga rahul Google Drive keskkonnaga tutvumise eest. Kommentaaridena lisati veel, et oli palju ideid, aga kohe ei jõudnud õpitut kasutama hakata ja nüüd on ununenud ning ega neid ju nii väga ka vaja ei ole. Kõige vajalikum oskus oleks ikka blogi pidamine, kuidas sinna midagi üles panna. Ligi veerand vastajatest

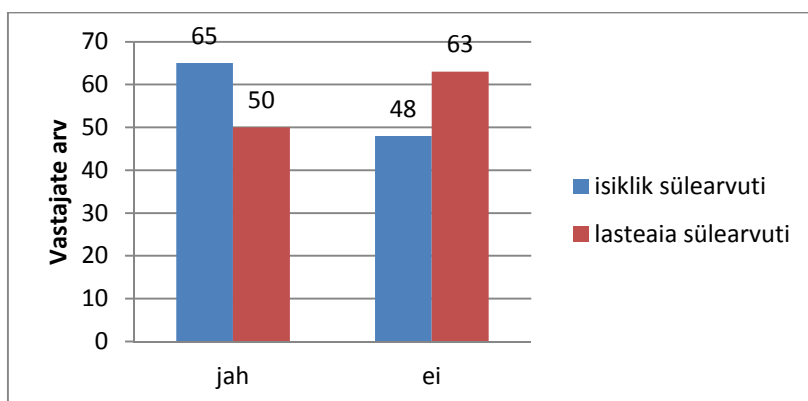
arvasid, et koolitused olid liiga tempokad ja osa vastajatest lisas, et liiga mahukad. Vaid mõni üksik arvas, et koolitused olid liiga lihtsad ja aeglased.



Joonis 23. Programmid või keskkonnad, mis inspireerisid (n=113)

Väga palju arvamusi kirjutati eraldi lahtrisse, sest küsitluses pakutud sõnastus ilmselt ei iseloomustanud vastajate õigeid tundeid. Osa vastajatest lisas, et midagi ei olnud liiga, kõike oli parasjagu ja piisavalt. Kõik oli kasulik, huvitav, arendav. Koolitused olid mõnused, jõukohased, suurepärasead, toredad, sisukad, paraja raskusastmega, piisavalt normaalse tempoga. Kõik oli just nii nagu peab, väga meeldis!

Küsitluses osalejatelt küsiti ka isikliku või lasteaia sülearvuti olemasolu. Võimalikel uutel koolitustel peetakse väga oluliseks, et koolitusel osalejal oleks enda seade kaasas, et juba koolituse ajal isiklikus arvutis kõike teha ja seadet paremini tundma õppida. Jooniselt näeb ülevaadet, kuidas arvutid jagunesid.



Joonis 24. Sülearvutite jagunemine (n=113)

Üle poole vastanutest kinnitas, et neil on endal olemas sülearvuti. Ka lasteaedadel on sülearvuteid. Paraku see jagunemine pole ehk piisav, et kui õpetaja ikka väga soovib osaleda, siis tal ei pruugi olla võimalust teha seda isikliku seadmega.

4.6. Vastajate taustaandmed

Küsitlusele vastajatest enamus olid Harjumaalt, Tallinnast ja Lääne-Virumaalt. Kõige enam oli vastajaid vanusevahemikus 41-50 ja üle poolte vastajatest omasid erialast kõrgharidust. Üle 30 a tööstaažiga vastajaid oli 24, kõige enam oli vastajaid aga tööstaažiga 11-20 a. Kolmveerand vastajatest olid rühmaõpetajad.

KOKKUVÕTTEV ARUTELU

Käesoleva magistritöö eesmärgiks oli välja selgitada Tiigrihüppe SA IKT - alastel koolitustel osalenud õpetajate võimalused kasutada IKT vahendeid oma tööalases tegevuses ning selgitada välja kuidas koolitustel omandatud pädevusi rakendatakse õppe- ja kasvatustöös lastega.

Uurimusest selgus, et lasteaedade varustatus IKT vahenditega on oluliselt paranenud, mis tagab ka paremad võimalused oma töös tehnoloogiat kasutada. Kui aastal 2011, Mägi, K. oma uurimistöös selgitas välja, et vastanutest 50% oli arvuti ja internetiühendus rühmas, siis praeguse uurimuse tulemusel selgus, et vastanutest 93% on arvuti ja internetiühendus rühmas olemas. Selgus, et kindlalt 50% õpetajatest on rühmas ka kõlarid. Siit saab järeldada, miks 77% õpetajatest on üldiselt rahul IKT vahenditega rühmas. See on seletatav, et vastav tehnika annab võimaluse õppetöösse integreerida helidega seotud õppematerjale, kiirelt otsida infot, midagi üksteisega jagada, teha koostööd lastevanematega ja kolleegidega, lõimida õppetegevusse õppemänge, harjutusi, teste ja palju muud ning töö tegemiseks ei pea minema kuhugi mujale, vaid kõik olulise saab ära teha rühmast lahkumata.

Uuringust selgus, et kõik õpetajad tulevad toime tekstitöötlusprogrammiga luues dokumente, muutes neid ning suur osa õpetajatest väitsid, et nad saavad hakkama ka programmi keerulisemate võimalustega. Ei ole ühtegi õpetajat kes poleks selle programmiga kokku puutunud. Tekstitöötlusprogrammiga toimetuleku kõrgeim hinnang on seletatav õpetajate töös esmase programmiga, mida neil iga päev vaja läheb, millega tõesti kõik õpetajad kokku puutuvad ja milleta tänapäeval enam hakkama ei saa. Selle programmi kasutamisoskus on iseenesestmõistetav.

Üks osa õpetaja professionaalsest arengust on infotehnoloogiaalaste oskuste arendamine. Arvuti kasutamine õppeprotsessis ei ole lihtsalt uus nähe innovaatilistes õppekavades, vaid üks tähtsamaid abivahendeid tehnoloogia vallas. (Somekh & Davis, 1997, 97-98.)

Kursuse "Infotehnoloogia ja loovus" tähtsamateks teemadeks olid õppemängud veebis, fototöötlusprogrammid, joonistusprogrammid ja pusled arvutis. Oskus kasutada arvutisse allalaetud joonistusprogramme sai kõrgema hinnangu kui oskus kasutada veebipõhiseid joonistusprogramme.

Üllatuseks oli kolmandiku vastanute hinnang veebipõhiste fototöötlus- ja joonimistussprogrammide kohta, kus selgus, et nad pigem ei oska või üldse ei oska neid kasutada. Põhjendada võib seda ehk sellega, et just see osa õpetajatest ei osalenud koolitusel „Infotehnoloogia ja loovus lasteaias“ ning iseseisvalt pole satunud neid programme õppima. Sellel koolitusel õpitu võiks kajastuda õppe- ja kasvatustöös lastega. Kristina Nugin (2013) toetab mõtet, et IKT kasutamine alushariduses võimaldab lastel maailmast osa saada koos helide ja pildiga oluliselt rohkem kui vanade traditsioonide juures olles. Kalaš (2010) on öelnud, et IKT aitab vahendada sisu ja tegevusi, mis kutsuvad ellu ja toetavad tugevaid ja produktiivseid emotsioone lastel. IKT vahendid võivad olla lapse arengu mõjutamiseks. Uuringust selgus, et õpetajad valisid õppe- ja kasvatustöösse lihtsama võimaluse, ainult fotode, piltide ja videote esitlemise. Kasutegurilt õpetlikum, õppemängude mängimine või puslede arvutis kokkupanemine õppetegevustes ei ole nii hästi kasutust leidnud.

Kursuse „Infotehnoloogia ja suhtlemine lasteaias“ üheks suurimaks teemaks oli dokumentide loomine, jagamine ja koostöö Google Drive keskkonnas. Veerand vastanutest hindasid toimetulekut keskkonnas minimaalseks, saavad hakkama lihtsamate nõuetega ehk täidavad kellegi loodut ja jagatut. Teine veerand hindasid end hästi ja väga hästi hakkamasaavaks, mis lubab järeldada, et see osa vastanutest on kõik sellel koolitusel osalenud ja töö seal keskkonnas pole võõras.

Kokkuvõtvalt saab öelda, et üle poole vastanutest on teadlikud Google Drive ühistöökeskkonnast ja oskavad seal vajadusel tööd teha, kuigi osa neist pole koolitusel käinud. Google Drive keskkond on kasutuses vähesel määral ja koolitusel osalenud ei ole keskkonna võimalustega haaranud kaasa kolleege. Uuringust selgus, et keskkonda kasutatakse vahel mõnele küsitlusele vastamiseks või registreeimise jaoks, mis on kellegi poolt loodud ja saadetud. Keskkonnas toimetamine on võimalik iseseisvalt ära õppida. Koostööd kolleegidega IKT vahendeid kasutades tehakse vaid oma isiklikku või rühma e-posti kasutades ja nii infot või ideid jagades. Kuigi oli nimetatud ka rühma blogi ja Facebooki kontot, siis nende osakaal on väga väike.

Google toodetest kasutati enim G-mail e-posti teenust, YouTube keskkonda, Google otsingut ja Google kaarte. Siit sai järeldada, et neid Google teenuseid kasutatakse aktiivsemalt, mis on seotud igapäevaeluga või kuhu inimesed internetiotsingutega niigi

satuvad. Koolitusel ühe olulise teema, Blogi loomine, aga ei ole rakendunud ja leidis õpetajate hulgas vähe kasutust.

Koolitusel „Õpetaja loob ja jagab“ olulisemad teemad olid kodulehe loomine, õppemängude, helifaili, animatsiooni ja e-raamatu loomine ja kodulehele panemine. Koolituse kasutegurina loodeti, et edaspidi õpetajad asuvad nii enda kui lastega loodut oma kodulehel eksponeerima. Küsitlusest selgus, et kõige sagedamini luuakse midagi mõnel korral õppeaastas ja need on töölehed, esitlused ja diplomid. Väga suur osa vastanutest ei olnud kunagi loonud E-raamatut ja päris suur osa ei olnud loonud kordagi õppemängu, fotoesitlust, helifaile ja puslesid. Tasavärgine on nende arv kes on kõike kord katsetanud. Küsitlusele vastanute puhul saab seletada seda sellega, et suurem osa neist sellel koolitusel ei ole osalenud.

Siit järeldus, et isiklik koduleht pole vajalik kuna midagi erilist ei looda ja need mõned töölehed, kuulutused ja diplomid ei ole seda väärt, et laiale hulgale jagada. Piisab nende hoidmisest oma isiklikus või lasteaia arvutis või mälupulgal, mis olid ka enim kasutatud paigad, kus õpetajad loodut hoidsid.

E-õppe uudiskirjas (2013) artiklis „Digiõpe alushariduses“ kinnitab Peri, A. paljude arvamust, et arvuti ja internet võiks olla vahend millegi loomiseks ja vajaliku info hankimiseks. Paljud on arvamusel, et lapsed võiksid lasteaiast saada kaasa teadmise ja oskused, et arvuti on pigem töövahend. Arvutit kasutades võiks koos lastega midagi luua ja midagi koos otsida.

Uurimuses paluti õpetajatel nimetada, mida nad on lastega koos loonud, kasutades IKT vahendeid. Vastuseid ei olnud palju. Nimetati piksillatsiooni, e-raamatut, jutustavat pilti, programmeerimist, fotoesitlust, lindistamist, esitlust Photostoryga, pildistamist fotoaparaadiga, animatsiooni. Kuigi loetletut oli vähe, siis kajastusid olulisemad teemad, millega kursutel on tegeletud.

Põhiline takistus, miks lastega midagi ei looda IKT vahendeid kasutades oli vananenud tehnika, halvad oskused, sest kõik on ununenud, aeg ja vajaduse puudumine, sest kõik on ju internetis juba olemas.

Küsitluses osalenute seast 45% väitsid, et vajaksid tuge IKT rakendamisel õppe- ja kasvatustöös. Tunnistati, et pole oskusi ja sooviti olemasolevate oskuste täiendamist, mõne uuema programmi õpetamist, uut koolitust, ideid ja näpunäiteid kuidas siduda IKT

õppetööga, aegajalt tehniliste probleemide korral abi, Libre Office koolitust kuna lasteaedades tehnika väljavahetamisel hakatakse kasutama vabavara programme, tuge ja julgustust arvutiprogrammide kasutamisel jne.

Käesoleva uurimuse tulemusel on võimalik koolituste uuendamisel mõelda jätkukoolituste loomisele ja lasteaedades loodu esiletõstmisele läbi projektide või konkursside.

KOKKUVÕTE

Käesoleva magistritöö eesmärgiks oli välja selgitada Tiigrihüppe SA koolitustel osalenud õpetajate võimalused kasutada IKT vahendeid oma tööalases tegevuses ning kuidas omandatud pädevusi rakendatakse õppe- ja kasvatustöös lastega. Uurimistöö on oluline, kuna peale koolitusi ei ole uuritud õpetajate toimetulekut. Tulemused võimaldavad analüüsida koolituste kasutegurit ja tulemusi arvestada uute koolituste uuendamisel.

Käesolevas uurimuses kasutati kvantitatiivset uurimismeetodit ja uuritavaks sihtgrupiks olid lasteaiaõpetajad, kes osalesid Tiigrihüppe SA IKT- alastel koolitustel. Huviobjektiks sai õpetajate toimetulek ja oskused ning huvitatus kasutada IKT vahendeid lasteaia õppe- ja kasvatustöös. Samuti oli oluline välja selgitada lasteaedade tehniline baas, mis tagab õpetajate võimalused IKT vahendeid kasutada.

Eesmärgi täitmiseks uuriti lasteaedade tehniliste vahendite hetkeseisu, õpetajate oskusi tööl enim vajaminevate programmidega toimetulekises ning koolitustel tutvutud programmide kasutamisel ja õpitu kasutamist õppe-ja kasvatustöös lastega.

Uurimusest selgus, et peaaegu kõigil õpetajatel on rühmas olemas esmane tehnika, mida saab kasutada õppe- ja kasvatustegevuses lastega. Lisaks on võimalik laenutada ühiselt kasutamiseks olevaid seadmeid õpetajate toast. Kõik õpetajad tulevad toime kõige põhilisema programmi kasutamisega, milleks on tekstitöötlusprogramm. Toimetuleku kõrgeim hinnang on seletatav õpetajate töös esmase programmiga, mida neil iga päev vaja läheb, millega tõesti kõik õpetajad kokku puutuvad ja milleta tänapäeval enam hakkama ei saa. Selle programmi kasutamisoskus on iseenesestmõistetav. Koolitustel tutvutud programmidega ei olnud olukord nii hea. Õpitut ei rakendatud kohe ja hiljem unustati.

Kuigi enamus õpetajatest väitsid, et peavad oluliseks IKT kasutamist õppetegevustes, siis võib öelda, et paljud neist valisid lihtsama võimaluse. Õppetöös lastega kasutatakse ainult fotode, piltide ja videote esitlemist. Kasutegurilt õpetlikumat, õppemängude mängimist või puslede arvutis kokkupanemist õppetegevustes, ei ole eriti kasutatud. Lastega millegi loomine IKT vahendeid kasutades oli harvaesinev nähtus. Koolitustel tutvutud õppematerjalide loomise programmid, kodulehe ja blogi kasutamine on rakendust leidnud väga vähesel määral. Õpetajate kommentaaridest selgus, et ikka on puudu oskustest, julgusest ja kellestki kes toetaks.

Küsimustikule vastas vaid 30% ankeedi saanutest. Küsitlusele vastamise aeg oli lühike, mis võis olla üheks põhjuseks, miks vastanute arv nii väike oli.

Uuringu tulemusi analüüsides võib väita, et koolitustel tutvutud programme peaks olema võimalik kohe rakendada. Probleem ei ole materjali rohkuses, vaid ajas. Edasistel uutel koolitustel võiks moodulite vahe olla pikem, et õpetajatel oleks vahepeal aega ideid genereerida, idee kavand koostada ja kavandatu läbi viia. Koolituste järgselt peaks mõtlema sellele, millega õpetajaid motiveerida, et töökohale tagasi minnes õpitut edaspidi rakendataks. Nendeks motivaatoriteks võiks olla:

- jätkukoolitus ühel teemal
- ühe kindla programmi lühikoolitus süvendatult
- kogemuste jagamine IKT kasutamisest õppe- ja kasvatustöös
- näidistegevused IKT kasutamisega õppetegevuses
- konkursid kursustel omandatu rakendamisest
- parima praktika näitus

Edaspidi võiks uurida koolieelsete lasteasutuste juhte või lapsevanemaid ja nende arvamusi IKT kasutamisest õppe- ja kasvatustöös lastega.

SUMMARY

Title: ICT Training of HITSA for Nursery Teachers and Application of the Competences Gained in the Practice

The intention of this thesis was to find out ICT (Information and Communication Technology) usage possibilities in work related actions of teachers who have participated in Tiigrihüpe SA trainings. Also to find out how the competence attained was applied to teaching and educational work with children. The study is important because after the trainings there has not been any research about how teachers are coping. The results allow analysis of the efficiency of the trainings and how to apply the result when renewing future trainings.

This study used quantitative methods and the target group was kindergarten teachers, who participated in Tiigrihüpe SA ICT trainings. Object of interest was teachers' coping skills and interest of using ICT tools in teaching and educational work in kindergarten. It was also important to identify the kindergarten's technical base, which provides opportunities for teachers' ICT use.

To fulfill the goal, the current state of technical tools, skills of teachers, skills in most needed applications and skills acquired in trainings were investigated in teaching and educational work in kindergartens.

The survey revealed, that almost all teachers have basic technology, which can be used in teaching and educational work with children. Additionally it's possible to borrow shared equipment from teacher's room. All teachers handle the most basic program, which is text processing. This can be explained easily, because text processing is a program needed every day and it is something that is a must have skill nowadays. Using this program is self explanatory. Situation with other programs used in trainings was not that good. Acquired knowledge was not applied immediately and was forgotten.

Although most teachers claimed that they think ICT is important in educational work, still most of them chose simpler approach. In educational work with children only showing pictures and videos is used. More efficient - playing learning games or piecing together puzzles in computer, has not been used. Creating something with ICT tools together with children is uncommon. Programs that help creating learning materials, web page and blog

usage has been used rarely. Teachers' comments reveal, that there is a shortage of skills, courage and someone's support.

30% of questionnaire's recipients responded. Time to respond was short, which might be one of the reasons for such a small number of responses.

Analysis of the results of the study suggest, that it should be possible to implement the programs used in trainings immediately. Problem isn't the abundance of material, instead it's time. In future trainings, the time between modules could be longer, so teachers would have more time to generate ideas, form a draft and carry it out. It should be thought out, what could motivate teachers to implement learned knowledge at workplace after trainings. These motivators could be:

- follow-up training on one subject
- short in-depth training of a specific program
- sharing experiences of ICT use in teaching and educational work
- examples of using ICT in educational work
- competitions of skills acquired in trainings
- exhibition of best practice

Future studies could examine preschool institution managers or parents and their views on the use of ICT in teaching and educational work with children.

ALLIKAD

- Brotherus, A., Hytonen, J., Krokfors, L. (2001). Esi- ja algõpetuse didaktika. Tallinn: TPÜ Kirjastus
- Byman, R. (2002). Voiko motivaatiota opettaa? *Luovuutta, motivaatiota, tunteita: Opetuksen tutkimuksen uusia suuntia*. Toimittanut P. Kansanen & K. Uusikyla. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino OY
- Early Learning in the Knowledge Society. (2013). *Report on a European Conference 22 and 23 May 2003, Brussels*. Loetud aadressil: <http://www.psicoeducacion.eu/eduinfantil/conferencia%20kidsmart,%20cv.pdf> [2015, aprill 23].
- Eesti infoühiskonna arengukava 2020. (2013). Loetud aadressil: http://www.riso.ee/sites/default/files/elfinder/article_files/infoyhiskonna_arengukava_2020_f.pdf [2015, märts 13].
- Evans, L. (2010). Õpetaja kutsealane areng Inglismaal: tänapäevased probleemid ja prioriteedid. Õpetaja esmaharidus. Olukord ja probleemid 21. sajandi algul. Tallinna Ülikool. Vali Press OÜ. Loetud aadressil: http://dspace.utlib.ee/dspace/bitstream/handle/10062/40590/Archimedes_opetajaharidus.pdf?sequence=1 [2015, aprill 12].
- HITSA Strateegia 2014-2020. (2014). Loetud aadressil: <http://files.voog.com/0000/0034/3577/files/HITSA%20strateegia%202014-2020.pdf> [2015, veebruar 25].
- HITSA Tegevusaruanne. (2013) Loetud aadressil: https://www.innovatsioonikeskus.ee/sites/default/files/tekstifailid/Innovatsioonikeskus_aruanne2013_13%2003.pdf [2015, veebruar 25].
- HITSA. Tehnoloogiaharidus. Loetud aadressil: <http://www.hitsa.ee/ikt-haridus> [2015, märts 25].
- HITSA. Uudised. (2013.05) *Tiigrihüppe Sihtasutus töötab 1. maist HITSA struktuuriüksusena*. Loetud aadressil: <http://www.innovatsioonikeskus.ee/et/uudised/tiigrihuppe-sihtastus-tootab-1-maist-hitsa-struktuuriuksusena> [2015, veebruar 25].

- Kalaš, I. (2010). Recognizing the potential of ICT in early childhood education. UNESCO Institute for Information Technologies in Education. Loetud aadressil: <http://iite.unesco.org/pics/publications/en/files/3214673.pdf>
- Kalde, K. (2013). „IKT vahendid lasteaedades“. Küsitlus. Tallinna Haridusamet. Loetud aadressil: <http://www.tallinn.ee/est/g5338s69095>. [2015, märts 25].
- Kaljuve, M. (2010). Suundumused Soome õpetajahariduses. Õpetaja esmaharidus. Olukord ja probleemid 21. sajandi algul. Tallinna Ülikool. Vali Press OÜ. Loetud aadressil: http://dspace.utlib.ee/dspace/bitstream/handle/10062/40590/Archimedes_opetajaharidus.pdf?sequence=1 [2015, aprill 12].
- Kink, T. (2008). Infotehnoloogia. Rmt. Kikas, E. (Toim.). Õppimine ja õpetamine koolieelses eas, Tartu: Tartu Ülikooli kirjastus, 334 – 351.
- Koolieelse lasteasutuse seadus.* (1999). RT I 1999, 27, 387. [2015, veebruar 25].
- Koolieelse lasteasutuse riiklik õppekava.* (2008). Riigi Teataja I 2008, 23, 152. [2015, märts 13].
- Kursus „Infotehnoloogia ja loovus lasteaias.“ (2010). Loetud aadressil: <http://yuuluw.havike.eenet.ee/lasloovus/> [2015, märts 13].
- Kursus „Infotehnoloogia ja suhtlemine lasteaias.“ (2010). Loetud aadressil: <http://yuuluw.havike.eenet.ee/lasuhtlemine/> [2015, märts 13].
- Kursus „Õpetaja loob ja jagab.“ (2011). Loetud aadressil: <https://lasloomine.wordpress.com/> [2015, märts 13].
- Liivas, M. (2009). Õpetajate hinnang arvuti kasutamisele koolieelses lasteasutuses (magistritöö). Tallinn: Tallinna Ülikooli Eelkoolipedagoogika osakond.
- Mägi, K. (2011). Infotehnoloogilised vahendid kui õppe- ja kasvatusprotsessi tugi lasteaias (magistritöö).
- Morrison, G. S. (2009). Early Childhood Education Today. New Jersey: Pearson.
- Nugin, K. (2013). Üldõpetuse rakendamine lasteaias, Tartu. AS Atlex.

- Peri, A. (2013). Digiõpe alushariduses. E-õppe uudiskiri. (2013.05) Loetud aadressil: <http://uudiskiri.e-ope.ee/?p=10098> [2015, märts 13].
- Raport: Eesti lasteaiaharidus on tugeva tasemega. (2014). Postimees, 2014.06 Loetud aadressil: <http://www.postimees.ee/2835853/raport-eesti-lasteaiaharidus-on-tugeva-tasemega> [2015, aprill 10].
- Sepp, E. , Jaason, K., Kollom, K. (2013). Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia rakendamine lasteaia õppeprotsessis. (2013). Esitlus. Tallinn. Loetud aadressil: <http://www.slideshare.net/KKaire/ikt-lasteaias-21447381> [2015, märts 13].
- Somekh, B. & Davis, N. (Ed.). Using information technology effectively in teaching and learning. (1997). London: Routledge.
- Teacher`s standards (Early Years) (from september 2013 UK). (2013. lk.10) Loetud aadressil: https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/211646/Early_Years_Teachers_Standards.pdf [2015, märts 10].
- Tiigrihüppe Sihtasutuse Aastaraamat 2003. (2003). Loetud aadressil: <http://digar.nlib.ee/digar/show/?id=191819> [2014, november 10].
- Tiigrihüppe Sihtasutuse Aastaraamat 2004 lk 15. (2004). Loetud aadressil: <http://digar.nlib.ee/digar/show/?id=191819> [2014, november 10].
- Tiigrihüppe Sihtasutuse Aastaraamat 2005 lk 10. Loetud aadressil: <http://digar.nlib.ee/digar/show/?id=191819> [2014, november 10].
- Tiigrihüppe Sihtasutuse Aastaraamat 2006 lk 19. Loetud aadressil: <http://digar.nlib.ee/digar/show/?id=191819> [2014, november 10].
- Tiigrihüppe Sihtasutus. (2010). 2010. a majandusaasta aruanne lk 24.
- Tiigrihüppe Sihtasutus. (2011). 2011.a majandusaasta aruanne lk 9.
- Tiigrihüppe SA asutamine. (1997). Riigi Teataja. (RT I 1997, 16, 278) Loetud aadressil: <https://www.riigiteataja.ee/akt/12929150> [2015, jaanuar 12].
- Vaata Maailma. (2004). Koolitusprojekti kokkuvõte. Loetud aadressil: http://www.vaatamaailma.ee/wp-content/uploads/lw_training_project_report.pdf [2014, november 15].

Vaata Maailma. (2008). Vaata Maailma koolitusprojekt 2002-2004. Loetud aadressil:
<http://www.vaatamaailma.ee/projektid/vaata-maailma-koolitusprojekt-2001-2004>
[2015, november 15].

Õigekeelsus sõnaraamat (2006). [2011, märts 26]. Loetud aadressil:
<http://www.eki.ee/dict/qs/> [2015, veebruar 25].

Õpetajate koolituse raamnõuded. (2000). Riigi Teataja [RT I 2000, 87, 575](#)

Õpetaja, tase 6. Loetud aadressil:
<http://www.kutsekoda.ee/et/kutseregister/kutsestandardid/10494424/pdf/opetaja-tase-6.1.et.pdf>

LISAD

LISA 1 Küsimustik

Millistel koolitustel olete osalenud?

- “Infotehnoloogia ja loovus lasteaias”
- “Infotehnoloogia ja suhtlemine lasteaias”
- “Õpetaja loob ja jagab.”

IKT vahendid lasteaias

Selleks, et rühma administreerimisel ning õppe- ja kasvatustöös tehnoloogiat kasutada, on vajalik tehnika ja tarkvara olemasolu. Järgnevad küsimused puudutavad Teie rühma ja lasteaias varustatust IKT vahenditega.

Millised IKT vahendid on Teil igapäevaselt rühmas kasutamiseks olemas? *

- märkige ainult need, mis teil tööandja poolt kasutamiseks on antud.

Millised IKT vahendid on Teil igapäevaselt rühmas kasutamiseks olemas? *

- märkige ainult need, mis teil tööandja poolt kasutamiseks on antud.

- lauaarvuti
- sülearvuti
- tahvelarvuti
- kõlarid
- mikrofoni
- kõrvaklapid
- printer
- printer/skanner/koopiamasin (kõik ühes)
- multimeediaprojektor
- ekraan
- interaktiivne tahvel
- fotoaparaat
- videokaamera
- diktofon
- nutitelefon
- televiisor
- muusikakeskus
- raadio/cd mängija
- Muu:

Kas teil on rühmas internetiühendus? *

- jah
- ei

Milliseid IKT vahendeid Te lasteaias veel kasutada saate? *

- loetlege need IKT vahendid, mida Teil rühmas pole aga kõigi jaoks majas ühiskasutamiseks on.

Kas kasutate ka mõnda isiklikku seadet/vahendit? *

- jah
- ei

Kui kasutate, siis nimetage need?

Kuivõrd olete rahul IKT vahendite olemasoluga oma rühmas? *

1- ei ole üldse rahul; 2- pigem ei ole rahul; 3- enam-vähem, 4- pigem olen rahul; 5- olen väga rahul

	1	2	3	4	5	
--	---	---	---	---	---	--

ei ole üldse rahul						olen väga rahul
--------------------	--	--	--	--	--	-----------------

Kui soovite midagi lisada IKT vahendite kohta, siis kirjutage allolevasse kasti.

Hinnake oma pädevust allpool nimetatud programmide kasutamisel.

Teie isiklik hinnang, kus 1- ei oska, ei ole kunagi seda kasutanud; 2- pigem ei oska, sest ühtegi dokumenti ise ei loo, aga tööalaselt vajalikul määral täidan; 3- enam-vähem, saan hakkama miinimumiga; 4- pigem oskan, loon ise, viin sisse muutusi, kujundan jne; 5- oskan hästi, kasutan mitmeid programmi võimalusi

Oskan kasutada tekstitöötlusprogrammi. *

(näiteks: MS Word, Libre Office Tekstidokument)

	1	2	3	4	5	
ei oska						oskan hästi

Oskan kasutada tabelitöötlusprogrammi. *

(näiteks: MS Excel tabelitöötlusprogramm, Libre Office Arvutustabel)

	1	2	3	4	5	
ei oska						oskan hästi

Oskan kasutada esitluse loomise tarkvara. *

(näiteks: MS PowerPoint, Libre Office Slaidiesitus või muu)

	1	2	3	4	5	
ei oska						oskan hästi

Oskan kasutada mõnda arvutisse installeeritud joonistusprogrammi. *

(näiteks: Paint, ArtRage, Drawing For Children, TuxPaint, Paint.Net või muu)

	1	2	3	4	5	
ei oska						oskan hästi

Oskan kasutada mõnda veebipõhist joonistusprogrammi. *

(näiteks: thinkdraw.com, tivi.de, wiipalyable.com või muu)

	1	2	3	4	5	
ei oska						oskan hästi

Oskan kasutada mõnda veebipõhist fototöötlusprogrammi. *

(näiteks: iPicci.com, picmonkey.com, tuxpi.com või muu)

	1	2	3	4	5	
ei oska						oskan hästi

Oskan teha koostööd Google Drive ühistöödokumentides. *

(dokument, arvutustabel, esitus, küsitlus)

	1	2	3	4	5	
ei oska						oskan hästi

Kui soovite midagi lisada, siis kirjutage allolevasse kasti.

Loovus ja IKT

Veebis leidub palju pilte, fotosid, videosid, (õppe)mänge, joonistamisprogramme, teste jne. Kuidas neid oma töö jaoks nutikalt ära kasutada?

Palun hinnake kui tihti Te kasutate veebimaterjale õppe- ja kasvatustöös?

Teie isiklik hinnang, kus: 1- mitte kunagi; 2- mõned korrad olen katsetanud; 3- aeg-ajalt, siis kui midagi muud ei leia; 4- planeeritult ja regulaarselt; 5- väga tihti, lisaks planeeritule veel ka spontaanselt

Näitan lastele fotosid ja pilte arvutiekraanil. *

	1	2	3	4	5	
mitte kunagi						väga tihti

Prindin välja töölehti ja värvimise lehti lastele. *

	1	2	3	4	5	
mitte kunagi						väga tihti

Lapsed mängivad arvutis veebipõhiseid (õppe)mänge. *

	1	2	3	4	5	
mitte kunagi						väga tihti

Näitan lastele videoid. *

	1	2	3	4	5	
mitte kunagi						väga tihti

Lapsed panevad arvutis kokku puslesid. *

	1	2	3	4	5	
mitte kunagi						väga tihti

Milline aeg on kõige sobilikum kasutada lastega IKT vahendeid õppimise toetamiseks ja laste arenguks? *

- õppetegevuse sees lõiminguna
- hommikul vabategevuse ajal
- õhtupoolsel vabategevuse ajal
- ei olegi sobivat aega
- Muu:

Kui soovite midagi lisada, siis kirjutage allolevasse kasti.

IKT kasutamine õppe- ja kasvatustegevuses lastega on oluline ... Palun andke hinnang sõnastatud eesmärkidele.

Teie isiklik hinnang kus: 1- ei ole üldse oluline; 2- pigem ei ole oluline; 3- võimalik, et on oluline; 4- pigem on oluline; 5- on väga, väga oluline

Õppetegevuse rikastamiseks. *

	1	2	3	4	5	
ei ole oluline						on väga, väga oluline

Uue teema tutvustamiseks. *

	1	2	3	4	5	
ei ole oluline						on väga, väga oluline

Laste arvutialaste oskuste kujundamiseks. *

	1	2	3	4	5	
ei ole oluline						on väga, väga oluline

Õppimise innustamiseks, motiveerimiseks. *

	1	2	3	4	5	
ei ole oluline						on väga, väga oluline

Õppetegevuses omandatu kordamiseks. *

	1	2	3	4	5	
ei ole oluline						on väga, väga oluline

Lapse individuaalse arengu toetamiseks. *

	1	2	3	4	5	
ei ole oluline						on väga, väga oluline

Laste meediatarbimise kujundamiseks. *

	1	2	3	4	5	
ei ole oluline						on väga, väga oluline

Õppetegevuse kokkuvõtmiseks. *

	1	2	3	4	5	
ei ole oluline						on väga, väga oluline

Kui soovite midagi veel lisada, kirjutage allolevasse kasti.

Suhtlemine ja koostöö

Aeg-ajalt on mõne teema jaoks vaja lisainformatsiooni, et tegevust sisukamaks ja põnevamaks lõimida, faktidele kinnitust saada või laste küsimustele vastuseid otsida. Töökeskkonnas on vaja suhelda kolleegidega ja lastevanematega, teha koostööd oma majas või majast väljaspool. Milliseid Google vahendeid kasutate väga tihti? *

- ühe loodud kontoga on võimalik olla kasutaja mitmes erinevas keskkonnas.

- G-mail (e-post)
- Google Drive keskkond (ühistöövahendid)
- Google Calendar (kalender)
- Picasa veebialbum (fotod)
- Google Translate (tõlkimine)
- Blogger
- YouTube
- Google Search (otsing)
- Google Maps (kaardid)
- Google Site (kodulehe loomise keskkond)

- Kasutan Google'i kontot teistesse rakendustesse sisselogimiseks
- Ei kasuta ühtegi
- Muu:

Milliseid interneti veebilehitsejaid (otsimootoreid) kasutate? *

- Mozilla Firefox
- Google Chrome
- Neti
- Internet Explorer
- Yahoohoo
- Opera
- Muu:

Palun andke hinnang järgnevatele väidetele ja lisage mõni näide.

Teie isiklik hinnang kus: 1- mitte kunagi; 2- aegajalt; 3- kord kuus; 4- planeeritult ja regulaarselt kord nädalas; 5- iga päev (vahel mitu korda päevas)

Otsin internetist oma töö jaoks vajalikku infot. *

	1	2	3	4	5	
mitte kunagi						iga päev

Palun nimetage, mida otsite kui internetti töö jaoks kasutate.

Kasutan kolleegidega koostöö tegemiseks Google Drive keskkonda. *

	1	2	3	4	5	
mitte kunagi						iga päev

Palun nimetage, milliseid dokumente kasutate kui teete koostööd Google Drives.

Jagan leitud ideid lasteaiaasiseselt oma töötajatega, kasutades IKT vahendeid. *

	1	2	3	4	5	
mitte kunagi						iga päev

Jagan enda ja laste vahvaid tegemisi lastevanematele kasutades IKT vahendeid. *

	1	2	3	4	5	
mitte kunagi						iga päev

Märgistage, millist keskkonda kasutate suhtluseks ja jagamiseks. *

- isiklik e-post
- rühma e-post
- isiklik blogi
- rühma blogi
- lasteaia blogi
- isiklik koduleht
- rühma koduleht
- lasteaia koduleht
- rühma Facebooki konto
- ei kasuta ühtegi neist
- Muu:

Kui soovite midagi veel lisada suhtlemise ja koostöö kohta, siis kirjutage allolevasse kasti.

Loomine

Väga paljud õpetajad koostavad oma töö jaoks lisamaterjali. Kuidas neid hoida, et alati kätte saada või kolleegidele jagada?

Kas olete ise loonud/koostanud midagi õppetegevuse jaoks kasutades IKT vahendeid.

Teie isiklik hinnang kus: 1- mitte kunagi; 2- ainult katsetanud; 3- mõnel korral õppeaastas; 4- kord kuus; 5- iga nädal;

Koostanud esitlust *

(Näiteks: programmiga PowerPoint või muu)

	1	2	3	4	5	
mitte kunagi						iga nädal

Koostanud fotoesitlust *

(Näiteks: programmiga Photostory, Kizoa või muu)

	1	2	3	4	5	
mitte kunagi						iga nädal

Loonud õppemänge/testi *

(Näiteks: programmiga Memory Game Maker, Hot Potatoes, Classtools.net või muu...)

	1	2	3	4	5	
mitte kunagi						iga nädal

Loonud töölehti *

(Näiteks: tekstitöötlusprogrammiga või muu...)

	1	2	3	4	5	
mitte kunagi						iga nädal

Koostanud ristsõnu *

(Näiteks: programmiga Armored Penguin, Puzzlemaker või muu...)

	1	2	3	4	5	
mitte kunagi						iga nädal

Salvestanud helifaile *

(Näiteks: programmiga Podomatic, Vocaroo või nutitelefoni või muu...)

	1	2	3	4	5	
mitte kunagi						iga nädal

E-raamatuid *

(Näiteks: programmiga Littlebirdtales, Calameo või muu...)

	1	2	3	4	5	
mitte kunagi						iga nädal

Puslesid *

(Näiteks: programmiga FlashGearPuzzle, JigsawPlanet või muu...)

	1	2	3	4	5	
mitte kunagi						iga nädal

Diplomeid *

	1	2	3	4	5	
mitte kunagi						iga nädal

Mida olete loonud koostöös lastega kasutades IKT vahendeid? *

- näiteks fotoesitlust, e-raamatut, jutustavat pilti programmiga Fotobabble, animatsiooni, lindistatud juttu jne...

Kui Te ei ole loonud midagi, siis mis on olnud takistuseks?

Kus hoiate enda loodud materjale? *

- enda loodud kodulehel (n Weebly või muu...)
- isiklikus arvutis
- lasteaia arvutis
- välisel kõvakettal
- mälupulgal
- veebipõhistes keskkondades (n Dropbox, Google Drive või muu...)
- ei hoia kuskil
- Muu:

Kuidas jagate loodud materjale? *

- enda loodud kodulehe kaudu (n Weebly või muu...)
- enda loodud blogi vahendusel
- veebipõhiste keskkondade kaudu (n Dropbox, Google Drive või muu...)
- lingikogu kaudu (n Getwapps, Delichious või muu...)
- Koolielu õppematerjalides
- ei jaga oma materjale
- Muu:

Kas vajate abi või tuge, et kasutada IKT vahendeid õppetöös? *

- jah
- ei

Kui vastasite jah, siis kirjeldage, millist abi vajate?

Soovin veel lisada loomise ja jagamise kohta.

- lisage mõni mõte, mis Teil tekkis loomise ja jagamise valdkonnas ja mida siin ei kajastatud.

Tagasivaade Tiigrihüppe SA koolitustele

Kas Tiigrihüppe koolitus(ed) arendasid teie oskusi tööks IKT vahenditega? *

- jah
- ei
- mul olid juba enne kõik oskused olemas

Kas Tiigrihüppe koolitustel saite tööks vajalikke ideid? *

- jah, sain palju ideid
- alati saab mõne hea idee
- ei, kõik oli juba tuttav

Mis oli koolitusel see oskus või programm, mis enim inspireeris, mida kasutasite kohe oma töös? *

Koolitused olid ... *

- liiga lihtsad
- liiga keerulised

- liiga mahukad
- liiga tempokad
- liiga aeglased
- Muu:

Mida sooviksite süvendatult õppida või milliseid oskusi/programme uutel koolitustel võiks käsitleda, mida ootaksite uuendatud koolitustelt? *

Kas Teil on isiklik sülearvuti koolitusel osalemiseks? *

- jah
- ei

Kas Teie lasteaial on sülearvuti, mida kaasa võtta, et saaksite koolitusel osaleda? *

- jah
- ei

Milline aeg päevas on parim koolitusel osalemiseks? *

- koolituste pikkus arvutiklassis on ~ 3-3,5 astronoomilist tundi

- algusega kell 10.00
- algusega kell 13.00
- algusega kell 15.00
- Muu:

Taustaandmeid

- uurimustöö sooritamiseks on need väga vajalikud

Teie lasteaed asub ... *

- Harjumaa
- Tallinn
- Lääne-Virumaa
- Muu:

Teie vanus *

- kuni 20
- 21-30
- 31-40
- 41-50
- 51-60
- üle 60

Teie haridus *

- Keskharidus
- Erialane kesk-eriharidus
- Erialane kõrgharidus
- Kõrgharidus (mõnel muul erialal)
- Magister
- Muu:

Teie tööstaaž. *

- kuni 5a
- 6-10
- 11-20
- 21-30
- üle 30

Teie ametinimetus *

- rühmaõpetaja
- liikumisõpetaja
- muusikaõpetaja
- õpetaja-abi

- kunstiõpetaja
- logopeed
- direktor
- õppealajuhataja

Suur tänu küsimustiku täitmise eest!